

ΜΕΤΑΞΥ ΣΟΒΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΟΥ

ΔΥΟ ΣΥΝΤΑΓΕΣ

“Ολα στον κόσμο είναι μία ιδέα. Για να είσαι, λόγου χάριν, εύτυχης σου φτάνει η ιδέα ότι είσαι εύτυχης. Πώς όμως θα την αποκτήσης αυτή την ιδέα;

“Εχω στη διάθεσί σας δύο συνταγές: Τη συνταγή της συγκρίσεως και τη συνταγή της αὐθυποβολής. Και η δύο είναι πολύ αποτελεσματικές. Υποθέσατε εν πρώτοις ότι η υγεία σας δεν πάει καλά. “Ότι η γυναίκα σας μέρα με την ημέρα γίνεται πιο γκρινιάρικη. “Ότι οι δικαστικοί κλητήρες σας επισκέπτονται συχνά. “Ότι γάνετε διαρκώς στις κουρσες. “Ολα αυτά βέβαια δεν είναι παράγοντες εύτυχίας. Υπάρχουν μάλιστα και οι μεμψιμοιροί που θα τα θεωρούσαν ως άμαχτητα τεκμήρια μιας ανυπόφορης ανθρώπινης δυστυχίας.

Και όμως δεν θα είχαν καθόλου δίκιο. Γιατί υπάρχουν και χειρότερα. “Αν, αϊφνης, πάσχετε από άμοιόδους, είναι άλλοι που πάσχουν από καρκίνον. “Αν τα οικονομικά σας πάνε άσχημα, κυττάξετε αυτούς που ζητιανεύουν στους δρόμους. “Αν η γυναίκα σας είναι άπλω γκρινιάρικη, θυμηθείτε τόσες και τόσες κακούργες που σκοτώνουν τους άνδρες τους. “Αν σας επισκέπτονται δικαστικοί κλητήρες, άλλους τους επισκέπτονται εργολάβοι κηδεϊών. “Αν χάνετε τέλος στις κουρσες, χειρότερο θα ήταν να μην έχετε να χάνετε.

“Έτσι, συγκρίνοντας όλες τις αναποδιές που σας τυχάνουν με άλλες χειρότερες που θα μπορούσαν να σας συμβούν, πείθεσθε ότι είσθε πανευτυχής και πανευδαίμων.

“Η συνταγή αυτή της συγκρίσεως είναι, σαν να πούμε, μία δεύτερη, έμπνημένη και βελτιωμένη έκδοσις της παλαιάς θεωρίας του «Μη χειρότερα». Και ξέρετε το ανέκδοτο του καταδίκου που τον πήγαν να τον τουφεκίσουν. Σ’ όλη τη διαδρομή ψιθύριζε:

— Μη χειρότερα! Μη χειρότερα!

“Ένας από τη συνοδεία δεν κρατήθηκε και του είπε:

— Μά, χριστιανέ μου! Τι χειρότερο μπορεί να σου συμβή απ’ αυτό που σε περιμένει...

“Ο κατάδικος δεν έδωσε καμιά απάντηση. Κι’ εξακολουθούσε την εὐχή του:

— Μη χειρότερα! Μη χειρότερα!

Λίγο πριν φθάση η συνοδεία στον τόπο της εκτελέσεως, ένας έξιππος άγγελιαφόρος έπρόλαθε τον επί κεφαλής και του έδωσε μίαν έπειγουσα διαταγή. “Η διαταγή έλεγε να μη τουφεκισθῇ ο κατάδικος. “Αλλά, αφού προηγουμένως υποβλήθη στο μαρτύριο της μαστιγώσεως, να ψηθῇ ζωντανός στη σουβλά.

Νά, λοιπόν, που υπήρχαν και χειρότερα!...

Πολύ καλύτερη όμως είναι η δεύτερη συνταγή μου. “Η συνταγή της αὐθυποβολής! Μ’ αυτήν περνάτε ζωή και κόττα! Δεν είναι καμιά γαρά, καμιά απόλαυσις, καμιά άνεσις, καμιά εύτυχία που να μη την έχετε... ένδομύχως. Βλέπετε την εποχή αυτή διαφόρους φίλους και γνωρίμους σας που έχουν τα μέσα να κάμουν ταξιδάκια, έκδρομύλες, «πικ-νίκ» ή άγυλοπρεπέστατα «γουήκ-έντ»; Μη τους ζηλεύετε!... Οίκοι και αξιοθρήνητοι, συνωστίζονται στα λεωφορεία και στα τραίνα. Στοιβάζονται, δίκην μπασούλων, σε ταχύπλοες και ηλεκτροφωτιστές μαούνες. “Αγκομαχούν κατόπιν σε ιάταρες κωπηλασίες και ιδροκοπούν σε ξεθεωτικές άναρριχήσεις άποκρήμων γαϊδουραγκαθοδριών βουνοκορφών. “Ιδέτε τους. Και λυπηθείτε τους. Φεύγουν από τα σπίτια τους δροσεροί, φρέσκοι, κεφάλτοι, με ύφος μεγάλων έξερευνητών που ξεκινούν ν’ ανακαλύψουν τούλάχιστον μίαν έβδωτην ήπειρον. Και έπιστρέφουν τσακισμένοι, άπογοητευμένοι, παραδαρμένοι, πειναλέοι και γελοίοι Ροβινσώνες. Και αν κανείς φοδερός σαδιστής ή αδιόρθωτος τερατολόγος επιμείνη να σας περιγράψη πόσο λαμπρά και ωραία διεσκέδασε με το μαγικό του, κλείστε τα μάτια σας, μεταβάλετε και σεις το κρεβάτι σας σε θαυμασίαν άμμουδιά και φαντασθείτε τον έαυτόν σας άπολαμβάνοντα μακαρίως το ζείδωρο μελτεμάκι της άριστοκρατικώτερης πλάς του κόσμου. Μιά όρεμμένη μάλιστα πετσέτα γύρω στα πόδια σας, θα σας δώση και την αίσθησι ένός όνειρώδους μπαλν-μίζετ.

Με αυτό το άνέξοδον και άσφαλτο σύστημα, γίνεστε έκ περιτροπής κροίσος, μαχα-ραγιάς, όρειβάτης, ιστιοδρόμος, σπουδαίος κολυμπητής, περίφημος κυνηγός και — όπερ σπουδαιότερον — φρόνιμος και συνετός άνθρωπος. Γιατί χωρίς κόπους, χωρίς ταλαιπωρίες, χωρίς να προκαλήτε το θόνο κανενός, ταξιδεύετε όπου θέλετε μέσα από τη φτωκική καμαρούλα σας με το πολυτελέστατο και άφορολόγητο γιούτ της φαντασίας σας. Και άς κλαίη που τά ‘χει.

Ι. Δ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ

ΤΟ «ΚΥΝΗΓΗΤΟ» ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΟΝΑΡ

Χάρis εις την καλαισθησίαν του και την άτομικότητά του, χάρις εις την άρτιωτάτην τεχνικήν πείραν του και τας τολμηράς και πρωτοτύπους συλλήψεις του, ο “Ιωάννης - Ονώριος Φραγκονάρ κατέχει θέσιν εξαιρετικήν μεταξύ των ζωγράφων του παρελθόντος, μεταξύ των όποιων θεωρείται ως ο μόνος πλησιάζων προς τας σημερινάς άντιλήψεις περί τέχνης.

“Εγεννήθη τῷ 1732 και έμαθήτευσε εις τὸ Παρίσι, εις τὸ εργαστήριον του Μπουσέ, του όποιου ή επίδρασις είναι καταφανής, ιδίως εις τὰ πρώτα έργα του Φραγκονάρ. Τὰ μεταγενέστερα έργα του είναι περισσότερον έπηρεασμένα από τὰ ταξίδια του εις την “Ιταλίαν, την Νότιον Γαλλίαν και την Γερμανίαν και συνδυάζουν άριστουργηματικά τὸ χρώμα της βενετικής σχολής με την θερμότητα της φλαμανδικής τέχνης και τὸν ρεαλισμόν των “Ολλανδῶν ζωγράφων.

Μολοντί είχε διατελέσει προστατευόμενος πολλῶν πλουσίων και φιλοτεχνῶν ευγενῶν, ο Φραγκονάρ, χάρις εις τὰ έπαναστατικά φρονήματά του και την προστασίαν του ζωγράφου Δαυίδ, δέν εθίγη διόλου από την Γαλλικὴν “Επανάστασιν.

“Ο Φραγκονάρ, του όποιου ή ταχύτης εκτελέσεως έχει μείνει παροιμιώδης, υπήρξεν ο γονιμώτερος ζωγράφος τουαϊώνος του. “Εκ τῶν έργων του τ’ αντιπροσωπευτικώτερα της τέχνης του είναι τὸ δημοσιευόμενον «Κυνηγέτο», ή «Κούνια», ή «Τυφλόμυια», ο «Ερωτικός όρκος», τὸ «Λυκόφως» και ο «Σύρις» — άπεικονίσεις ως επί τὸ πλείστον παιδικῶν, ειδυλλιακῶν και ερωτικῶν σκηνῶν.

“Ο Φραγκονάρ απέθανε εις τὸ Παρίσι τῷ 1806.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1. Τζόρτζα

ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85

ΑΡΙΘ. 36192

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

ΜΥΣΤΗΡΙΑ

“Υπάρχουν δύο ποιότητων ήθικες: ή πρωτή και ή άπογευματινή, ή ήθική της πλάς και ή ήθική της πόλεως, εκείνη που τά έπιτρέπει όλα κι’ εκείνη που δέν άνέχεται τίποτα.

Τὸ διεπίστωσα, μιὰ από τις μέρες αυτές, πειθαρχικός συνοδός συμπαθούς κυρίας, κατά την πρωινήν και την άπογευματινήν έξοδόν της. Είνε άπαραίτητο για τὸ χρονογράφο να συνοδεύη κάποια κυρία, όπως του είναι άπαραίτητο να κατακλύζεται από έπιστολές άναγνωστών, ή να δέχεται έπισκέψεις πολιτῶν που σχηματίζουν ούρα έξω από τὸ γραφείο του. Σήμερα δέν θα μου χρειασθῇ παρὰ ή κυρία.

“Η πρώτη πράξις εξέλισσεται στην πλάς. “Αποσυρθήκαμε με τὴ στολή της πόλεως στις καμπίνες, για να κρεμάσουμε τὴ σεμνοτυφία μας στα καρφιά τους και να έμφανισθοῦμε στην άμμουδιά με τὰ μαγιά. Τὸ μαγιά της κυρίας θα σας ενδιαφέρῃ περισσότερο. Και είναι εύλογο τὸ ενδιαφέρον σας γιατί πρόκειται περί του τολμηροτέρου μαγιά που έχει έπινοήσει ή φειτεινή μόδα.

Θα προτιμούσα να τὸ βλέπατε. Για τὴν περιγραφή θα χρειάζονταν λέξεις, ή δὲ ήθική έχει περίεργο λογικήν. Συνοφρυώνεται όταν διατυπώνονται σε φράσεις όσα αποτελούν τὸ δημόσιον θέαμα. “Αν καθώριζα με τὰ όνόματά τους όσα κενά άφινε στον έλεύθερο αέρα τὸ μαγιά, θα μου θάνατε πιπέρι στο στόμα. “Αλλο τὸ θέαμα, άλλο ή περιγραφή του θεάματος. “Όσα βλέπονται δέν λέγονται. Ούτε και υπάρχει λόγος να περιβληθοῦν με λέξεις. Θα έχαναν άλλως τε και τὴ χάρι τους. Τί θ’ απέμενε από τις γραμμές και τις καμπύλες όταν ύφίσταντο τὴν πενιὰ των λέξεων και πειθαρχούσαν σε συντακτικούς και γραμματικούς περιορισμούς;

Θα ήθελα μόνο ν’ ασχοληθῶ με τὴν συμπεριφορά της κυρίας. Μάλλον νέα, μάλλον ωραία, μεσαίας τάξεως με καλή άνατροφή, ούτε σεμνότυφη, ούτε κυνική. Σκεπτόμουν ότι θα υπήρχαν κάποιες ελάχιστες στιγμές άμνηστίας στην πρώτη συνάντησι με τὴν περιβολή του μπάνιου. “Αλλά ή κυρία έπλησίασε με θεία απλότητα, εξαπλώθηκε κάτω από τὴ μεγάλη ραβδωτή όμπρέλα της πλάς και μου ζήτησε τὸ πακέτο με τὰ τσιγάρα.

“Εδώ τελειώνει ή πρώτη πράξις. Λυπούμαι πολύ γιατί τὸ τέλος δέν είναι καθόλου έντυπωσιακό, αλλά έτσι τελειώνει.

“Η δεύτερα πράξις άπασχολεί τὰ ίδια πρόσωπα, τὸ άπόγευμα της ίδιας ήμέρας, στο όιοδήποτε κοσμικό κέντρο της πόλεως. Δὲ φορούσαμε, φυσικά, τὰ μαγιά μας. Με τὸ ταγεράκι ή κυρία έπαιρνε τὸ παγωτό της και δὲ θυμύμαι ποιά άκριβῶς ήταν τὸ θέμα της συνομιλίας μας, όταν μιὰ ελαφρά πνοή άνέμου πήρε τὸν ποδόγυρο της φούστας της, κι’ έτσι καθώς ή καλή μου σύντροφος είχε τὸ πόδι έπάνω στο άλλο, τὸν έφερε μέχρι τὸ γόνατος και — αν έπιτρέπετε να είμαι άκριβέστερος — λίγο πέραν αὐτοῦ. “Εκδηλος ήταν ή στενοχωρία της κυρίας που έσπευσε ν’ άποκαταστήσῃ τὰ πράγματα και να καλύψῃ με κάποια ταραχή τὰ κενά που άπευγύνωσεν ή πνοή του ζεφύρου.

Γιατί ή στενοχωρία; Γιατί ή ταραχή; Τὸ πρωί ο γυνισμός παρ’ όλίγον στην πληρότητά του, τὸ θράδυ αὐστηρῶς καθωρισμένες ζώνες έλευθέρου θεάματος.

Με τις φραστικές έπιφυλάξεις που έπιβάλλουν οι καλοί τρόποι υπέβαλα τὴν άπορία στην κυρία. “Αλλά και ή άπορία άκόμη κρίθηκε αδιάκριτη.

Τὸ πρόβλημα, όμως, παραμένει. “Υπάρχουν δύο ειδῶν ήθικες, δύο μοῶν ντροπές, δύο μέτρα για τὴν διατίμησι της άρετῆς. Τί έμποδίζει να έπιδείχῃ τὸ άπόγευμα ό,τι αποτελεί κοινὸ θέαμα τὸ πρωί και γιατί είναι αδιάκριτο και να ρωτά κανείς άκόμη τὸ θράδυ περί όσων άνεμποδίστως βλέπει τις πρωινές ώρες;

Τὸ πρωί θεωρούσατε φυσικώτατο να προσφέρετε σε κοινή θέα τὰ δῶρα του πλάστου σας. Τὸ θράδυ θα βρίσκατε άπρεπές και να σκεφθῶ άκόμη όσα τὸ πρωί άποτελοῦσαν τὸ δημόσιο θέαμα.

Νά μιὰ λογική που είναι δύσκολο να καταλάβῃ κανείς. “Η σεμνότης με δύο μορφές. “Η σεμνότης της άκτῆς και της πόλεως, του μαγιά και του ταγιέρ. “Η κυρία έμφανίζεται στην άμμουδιά με τὰ μαγιά της, χορεύει στη δεξίωσι με τὴν έξωμο. “Αρνείται όμως να σας δεχθῇ με τὴν πυτζάμα που τὴν καλύπτῃ ως τὸ λαιμὸ και σας παρακαλεῖ να περιμένετε για να ντυθῇ, ή βρίσκειται σε άμνηστία όταν τὸ μελτεμάκι άνασηκώσῃ τὴ φούστα της. Μυστήρια.

Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΔΩ ΚΙ' ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ

Με μεγάλη μας άπορίαν ήρξαμεν από τινος ευνουχισμού και άληφθες μητρώα και άδελφούς του 'Ιπποκράτους, ότι τινες τών Ιατρών της Παλαιάς μας κλίμακας εις τα συντάγας των σημείων, δια τών οποίων εις συν- εννοήσαντες οι τινες άπορίαν ήρξαμεν από τινος ευνουχισμού και άληφθες μητρώα και άδελφούς του 'Ιπποκράτους, ότι τινες τών Ιατρών της Παλαιάς μας κλίμακας εις τα συντάγας των σημείων, δια τών οποίων εις συν-

22-28
ΙΟΥΝΙΟΥ
1838

ταίως, είχε πάντοτε υποπόρους εις την Ερώτην, φροντίζοντες περί της σπουδής και της διαγωγής αυτών και διευθύνοντες τας μελέτας επ' αγαθή της πατρίδος. Τελειύται άκόμη, άρσος οι Σακελλάρια έφαισαν από τας έπιστολάς κυνιστοφάνης, έπελθούσας μετά τον Ιουλίον την 'Επανόστασιν, οι Χριστόφορος και Κωνσταντίνος Σακελλάρια άπειλούν εις 'Ελλάδα την πολιτικήν διδασκαλίαν, την συλλεχθείσαν δια των φροντίδων του άτυχού Νικολάου Μάνου, ο οποίος ήτο προσηλυτισμένος γίνη διάδοχος εις τή Παρίσια την Ελληνικής διανοήσεως του άδελφου Κληρίου.

Ο κύριος Νικόλαος Παρισάκης, δήμαρχος της Σέρης, μίαν ευχαρίστηθείς, φαιίνεται, από τας πέντε χιλιάδας Δουκάς Ισπανίας τών Κουρτουσιανών, τας όποιες καταθέσθαι στο έν Μασσαλία άποστόλων των, θέλει να ανημερώσθαι και τα καί' αυτών φρονήματα και συνταγμάτων του, δια τών όποιων του πεπαιδευμένου άνδρου και άποκτησε

ΑΟΔΟ

ΕΒΔΟΜΗΛΙΑ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΠΟΙΗΤΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΟΔΟΣ ΣΠΕΥΣΙΟΥ 1
ΑΡ. ΤΗΛ. 71.414

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:
• Έτησια Δρχ. 200
• Εξέσθια Δρχ. 100
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:
• Έτησια Δρχ. 5
• Εξέσθια Δρχ. 3

Υπεύθυνος Συντάκτης:
Α. ΑΝΤΩΝΙΔΗΣ
Πασιώνος άρ. 17

Διευθυντής Τυπογραφίας:
ΝΑΙΔΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μοσχονήσιον 'Αμβρούση 1

ΓΝΩΜΙΚΑ

• Όταν έρεσθή ο γάμος, ο καταμερ-
μός της έρεσθης ήν άγινοςτος.
• Δεν υπάρχει στον κόσμο πού δυνατό πλά-
σμα από τη γυναικα, όταν έξερ να δείξει
στον άνδρα τον δρόμο του.
• Υπάρχουν άνθρωποι που λες κι' εινε
γεννημένοι για να υποφέρουν.
• Ο δέσμευτος εινε παρορμητικός. 'Επι-
δοκει μίαν ανδροπατρία χωρίς όνειρο.
• Το τέλος της έλπιδος εινε μία άνοχη
πάρτα, προς τον θάνατο.
• Είς είσαι άδύνατος, ή άπογοητευσις
της ζωής θα σκότωσον το ιδιον σου.
• Είς είσαι δυνατός θα το θάρρηνος.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

«Οι χωροί της 'Ελλάδος, γράφει
ο Ν. Γ. Πολίτης, γνωρίζουν έκείνους
έξωθεν τους άστυγμούς, τους άστυγ-
μούς έκείνους και οι παναρχαίοντες προ-
πότες αυτών και τούτους έχουσι ως
δύνησιν εις τή γεωγραφία των έργα ή
την ναυτιλία, ως έ-
π' των χρόνων του
'Ησόδου. Οι άστυγ-
μοί καλούνται υπό
του λαού γενικός
εσπιάδης, τή έ-
διαίτερα αυτών όνό-
ματα ή εινε αυτά τα
παλαιά ή έτερα, όν
τινά μέν διεκλιδή-
σαν έξ άναλογίας
προς κινά έργα ή
ή σκηνή ή άλλα των έπ' της πραγμα-
νότητος, άλλα δ' αναφέρονται εις μύθους,
μέχρις ήμών δια στόματος διατηρήθη-
ναι. Τών μελών τούτων ειναι διέκασαν
ίχνη άνδρα γνωστών άρχαίων πόν-
τος δ' εν γένει φαινοτάτα ως τή άπύ-
λιν του ναυσταθίου πένθους των
παλαιών 'Ελλήνων και δύνανται να
θεωρηθώσιν ως κληροδότημα των παν-
αρχαίων χρόνων. 'Αν δ' εν τινι
από ταύτων παρατηρείται και ή έμφαν-
τις της χριστιανικής θρησκείας, ο λόγος εινε
εvidens. Οι εκχριστιανισθέντες 'Ελ-
λήνες δεν ήδύναντο να διατηρήσουν
ήννοιας, αλλως ανασταλόντες εις
την μνήμη των μύθους της άρχαίας
θρησκείας. Εινε γνωστόν, ότι οι πα-
λαιοί χριστιανοί, σκανδαλίζοντες έκ των
έθνικών όνομασίων των άστυγμών, έ-
πέπρωτο άλλοτε μέν χριστιανισθέντες,
δύσασιν ταύταις έξήγησαν (όπως ο πε-
ρί τας άρχάς του πέμπτου αιώνα) ο
πατήρ της εκκλησίας 'Εγγέλιος έγρα-
φει ότι ο μέν 'Αρσένιος, πατριάρχης
της εκκλησίας, ο 'Μωρίον τους μαρτύ-
ρας και οι 'Υάδες τους διδασκάλους
της εκκλησίας, άλλος δέ και έντε-
λος δ' άναστασιών αυτών. 'Η δέ
τάσις αυτή, έννοιας ήσαν εκκλησι-
σας παρά τας τών εκκλησιαστικών συ-
γγραφέων, διατηρήθη μέχρι του 17ου
αιώνα. Και κατ'
αυτών δέ τον 18ον
αίωνα, Σέλιος ης
τη 'Ελλάς αυτών
στοργισμός (1742)
πρότεινε την ά-
ντικατάστασιν των
έθνικών όνομασίων
ανάλογον διαχρί-
στων, όπως οι τινες
απογοητισμένοι δι-
δασκαλοί, άντι κενόν
μύθον, μανθάνουν συγγράμματα
της Παλαιάς και της Καινής Διαθή-
κης.»

ΩΡΙΩΝ
ΓΑΛΑΞΙΑΣ
ΥΑΔΕΣ

• Σήμωρον με τας άνωτέρω παρατη-
ρήσεις του άμεινωσίου καθηγητού, ο
διδασκόμενος του 'Μωρίονος εκλείπει και-
νός, ένεκα του σχήματος του, αλλεγο-
ρικός ή αλληγορικός. 'Η λέξις ανήκει
στα και τώ του σχολιαστού του θεο-
λογίου, 'Εθελών, το κινάς αλλεγο-
ρικός λεγόμενος. 'Εκ της παρατηρήσε-
ως ότι ο 'Μωρίον διατρέχει εν τή ούρα
νύχθ επ' ήντας πέντε τραγών πλησίον
των Πλειάδων, προήλθε θέσιος ο
μύθος του λαού, ότι ο 'Μωρίον εινε μη-
στή αυτών. 'Αλλα δημοφιλής μύθος
είναι ότι ο μέν 'Αρσένιος, πατριάρχης
της Πλειάδας, τούτο δέ διήκει, όπως
γράφει ο Ν. Γ. Πολίτης, εκάστη την
άποχρήσιν έπαινον του 'Μωρίονος, ή-
τοις άρχεται ότι ο 'Μωρίον έφαικται εις
τον Σκορπιόν, ο δ' αστερισμός των Πλει-
άδων, καθώς και ο τών 'Υάδων, κί-
νουνται από τού 'Μωρίονος.

ΛΑΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΥΠΟ

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΙΘΑΓΕΝΩΝ

ΑΠΟ μίαν διάλεξιν του 'Αγγλου έ-
ρευνήτου Στουάρτ Κάμπελλ, έ-
δοθησαν εις την Γεωγραφικήν 'Εταιρείαν
του Λονδίνου, μανθάνει κανείς πολλά
περίεργα και ένδιαφέροντα πράγματα
έπ' της χρησιμοποίησιν των κοσμημάτων
από τους Ιθαγενείς της Νέας Γουίνεας.
Εις όριωμένους φυλάς θεωρείται ως έ-
ξαιρετικόν δέγμα άνδρικής αξιοπρεπεί-
ας, να φέρη κανείς ένα όρισμένον είδος
κανθάρων μέσα εις τα γένεια του. Οι καν-
θάροι αυτοί λαμβάνουν μέ δια τα χρόνια
της 'Γριδος, εις μέ πολύ σπάνιόν και δι-
αυτό οι νεαροί Ιθαγενείς, έλλείψει κανθάρ-
ων εινε υποχρεωμένοι συχνά να άρκούν
έκ ειδικών χροματιστά περά πουλι-
ών, που τα καρφώνουν επίσης εις τα γέ-
νια των. Οι πολύ νέοι και άρσοι τυχόν δεν
έχουν έπαρκή γένεια, κρεμούν τους καρ-
πούς ενός τριφυλίου φυτού εις τους ποκά-
μους των κροτάφων των. 'Αλλα φυλάι
προτιμούν ως στολίδια περιβέραια από-
δόντια, άλλα παλιν, που έχουν έλθει ήδη
εις έπαφην με τον πολιτισμόν, τρελλαινο-
νται για τή γυναικίαν γάντζον. 'Αξιοση-
μιώτων εινε ότι οι άνδρες των φυλών αυ-
τών άγαπούν τα κοσμήματα πολύ περισ-
σότερον από τής γυναικής, που εινε πάν-
τοτε σεμνότερη και σοφωρότερη εις την
εμφάνισιν των.

ΕΚΛΕΒΕ... ΜΕΛΙΣΣΙΑΙ

ΕΙΣ την περιφέρειαν Μπλάιτμπουρ
της Αυστρίας από πέντε ήδη έτών
έγινον πολλοί μυστηριώδεις κλοπαι-
μιασών με τας κυψέλας των, και έως τώ-
ρα αι κλοπαι αυτοί παρέμειναν μυστηριώ-
δεις. 'Ακόμη και τα φτωχότερα σπίτι έ-
λθυσαν κλεπτομάνια με μελίσσια των. Αί
έρευναι της χωροφυλακής ώδήγησαν τέ-
λος εις μίαν έκπληκτικήν άφίγησιν. 'Ως
κλεπτής συνεληφθή ο 56ετής κητιμαστής
Γιόχαν Ρόσσιτς, ο οποίος έφημίζετο ως ο
πλουσιώτερος γαιοκτήμης της περιφέρει-
ας. 'Ο συλληφθείς ώμολόγησεν ότι αυτός

ΓΥΝΑΙΚΕΙΣ ΓΚΑΦΕΣ

ΕΙΣ τήν Γαλλίαν ήρχισαν τελευταί-
ως οι άγώνες του 1938. Εις άνάμνησιν
του αθλητικού αυτού γεγονότος ή διευ-
θυνσις των γαλλικών ταχυδρομείων έθε-
σεν από τής 1ης 'Ιουλίου εις κυκλοφορίαν
μειν σπειρών νέων γραμματίσμων. Διά
αυτά γραμματίσματα έχουν χρώμα
μπλε, εινε άρκετά μεγάλα και παριστά-
νουν μίαν ζωγραφικήν σκηνήν ποδοσφαι-
ρικήν μάτς, εις την όποιαν ο θερμασφαι-
ρικός άποκρούει ένα λαν έπικινδυνον σουτ
σφαίρας. 'Η αξία του γραμματίσμου
αυτού εινε 1.55 φράγκα.

ΕΤΡΩΓΕ ΤΙΣ... ΚΑΤΣΑΡΙΔΕΣ

ΕΙΣ το πλημμελειοδικείον της Κρε-
μόνας, εις την 'Ιταλίαν, έδικάσθη
κατ' αούτας κόμους Τσελόστε Τέλο, ο ό-
ποιος είχε προσκαλέσει έναν φίλον του
εις μίαν ταβέρναν και εκεί, χωρίς καμ-
μίαν άφορμήν είχαν έπιτεθεί ένάντιον του

πράγματι είχε διαπράξει όλας τας κλο-
πας με την βοήθειαν ενός υπέρτατου του
έδικαιολόγησε δέ τας πράξεις του με την
έξηγησιν ότι από τας κυψέλας του είχε
χάσει και ο ίδιος κατά καιρούς πολλά
μελίσσια και ήθελεν, άπλούστατα, να τα
άντικαταστήσθ.

ΕΡΕΠΤΙΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΤΕΛΙΑΝ

ΤΟ μεγάλο παράπονον των 'Αμερι-
κνών εινε το ότι ή χώρα των δεν έ-
χει να έπιβεβη καθόλου έρεπτα από την
λαβή των καπνών. Το κοινόν άπό άν-
τα δέ να αντιμετώπιση ένα έργαστάσιον
κτισθέν τελευταίως εις την Φιλαδέλφειαν
και ειδικευμένον εις την παραγωγήν...
ιστορικόν έρεπτιών. 'Η παρόδοσις ενός
ήμικατεστραμμένου μεσωνικίου πυργού,
με έγγυσην της πιστής ιστορικής άναπα-
ράστασης εις όλας τας λεπτομέρειας του
στοιχείει από 4.000 μέχρι 12.000 δολλα-
ρίων.

ΟΙΑ Η ΜΟΡΦΗ... Κ.Τ.Λ.

ΕΙΣ την Ξηλκματολογικήν σχολήν
του Πανεπιστημίου της Κάνσας Σί-
τι, εις τας Ηνωμένας Πολιτείας της 'Α-
μερικής, ένας καθηγητής έπέδειξε τελευ-
ταίως εις τους μαθητάς του έδωδμήντα
πέντε φωτογραφίας και τους έκάσας να
υποδείξουν μέσα εις τας φωτογραφίας
αυτάς τους έγκληματικούς, κατά την
κρίσιν των τύπους. Το άποτέλεσμα του
προσποτίου αυτού διαγωνισμού ήρπεν
αληθάς άποροπήσιν. Περίηται τους έκ-
ατον από τους σπουδαστάς της έγκληματο-
λογίας υπέδειξαν μετά θεσπαστικώς
έως λίαν έπιβόδον έγκληματικών τύπων τον κ.
'Εδγαν Χούδερ, τον περιήμνον διευθυ-
νήν του κεντρικού άμερικανικού άστυνομι-
κού γραφείου της Βάσιγκτον!

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ... ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ

ΕΙΣ τήν Γαλλίαν ήρχισαν τελευταί-
ως οι άγώνες του 1938. Εις άνάμνησιν
του αθλητικού αυτού γεγονότος ή διευ-
θυνσις των γαλλικών ταχυδρομείων έθε-
σεν από τής 1ης 'Ιουλίου εις κυκλοφορίαν
μειν σπειρών νέων γραμματίσμων. Διά
αυτά γραμματίσματα έχουν χρώμα
μπλε, εινε άρκετά μεγάλα και παριστά-
νουν μίαν ζωγραφικήν σκηνήν ποδοσφαι-
ρικήν μάτς, εις την όποιαν ο θερμασφαι-
ρικός άποκρούει ένα λαν έπικινδυνον σουτ
σφαίρας. 'Η αξία του γραμματίσμου
αυτού εινε 1.55 φράγκα.

ΕΤΡΩΓΕ ΤΙΣ... ΚΑΤΣΑΡΙΔΕΣ

ΕΙΣ το πλημμελειοδικείον της Κρε-
μόνας, εις την 'Ιταλίαν, έδικάσθη
κατ' αούτας κόμους Τσελόστε Τέλο, ο ό-
ποιος είχε προσκαλέσει έναν φίλον του
εις μίαν ταβέρναν και εκεί, χωρίς καμ-
μίαν άφορμήν είχαν έπιτεθεί ένάντιον του

πράγματι είχε διαπράξει όλας τας κλο-
πας με την βοήθειαν ενός υπέρτατου του
έδικαιολόγησε δέ τας πράξεις του με την
έξηγησιν ότι από τας κυψέλας του είχε
χάσει και ο ίδιος κατά καιρούς πολλά
μελίσσια και ήθελεν, άπλούστατα, να τα
άντικαταστήσθ.

ΕΙΣ ΤΟ ΟΜΠΕΡΑΜΕΡΚΑΟΥ

ΕΙΣ το 'Ομπερραμερκαού της Γερ-
μανίας ήρχισαν από τώρα άπροετοι-
μασία δια την προσεχή άναπαράστασιν
των Παστών του Χριστού, που γίνεται, ως
γνωστόν, εκεί κάθε χρόνον. 'Ιδώς κατα-
βάλλονται προσπαθείν δια να μάθουν οι
ήθοπολοι, που εινε άπλοι κάτοικοι του χω-
ριού, τους ρόλους των.

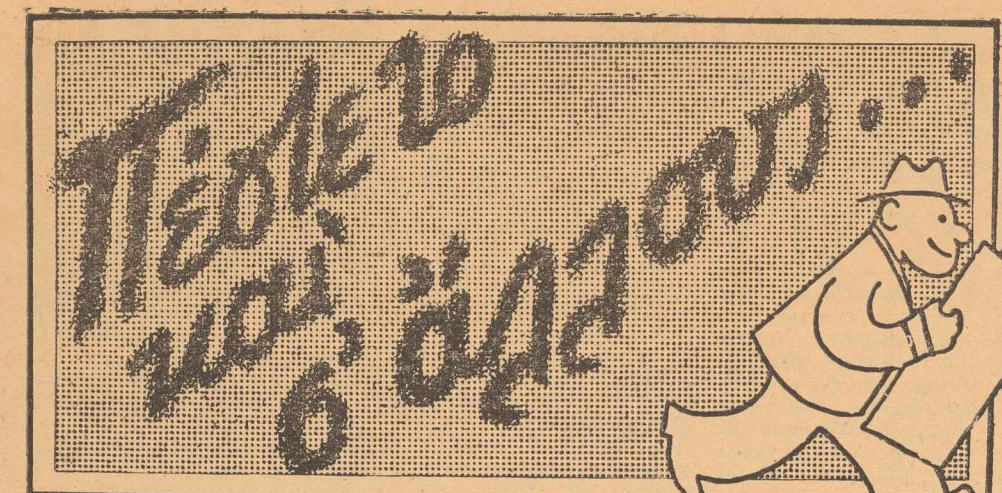
Την φοράν αυτήν, έκτός του κυρίου
Έργου που παριστάνει τή Πάσθ του Χριστού,
θα δοθή και ένα άλλο έργον που θα ζων-
τανεήσθ ήλην την ιστορίαν του 'Ομπερα-
μερκαού. Το έργον αυτό έγράφη από τον
θεατρικόν συγγραφέα Λέο Βαϊνμάττι, εις
παιχθή δέ δια πρόβην φοράν εις τή 1933
μετά μιν έπαινον. Εις τή έργον άνα-
παράστασις, πώς εις τή 1633 ο Κάσπαρ
Σίφλερ είχε φέρει εις το 'Ομπερραμερ-
καού την πανόλην, και πώς οι χωρικοί
είχαν να σωθούν από την έπιδημίαν, είχαν
κάμει το «τάμ» να παριστάνουν επί δέκα
χρόνια τή Πάσθ του Χριστού. Εις την προ-
σεχή νέαν παράστασιν του ιστορικού δρά-
ματος, που θα γίνη κατά τας άρχάς 'Ιου-
λίου, λαμβάνουν μέρος άνδραίντα περίπου
ήθοπολοι, που εινε σχεδόν όλοι και ήβο-
νται των «παστών». 'Επί πλέον θα υπάρχη
χορδή και όρχηστρα.

ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΚΟΤΥΧΙΕΣ

• Τον άνδρα που έπαινος εις τήν άπύ-
λιν του ναυσταθίου πένθους των
παλαιών 'Ελλήνων και δύνανται να
θεωρηθώσιν ως κληροδότημα των παν-
αρχαίων χρόνων. 'Αν δ' εν τινι
από ταύτων παρατηρείται και ή έμφαν-
τις της χριστιανικής θρησκείας, ο λόγος εινε
εvidens. Οι εκχριστιανισθέντες 'Ελ-
λήνες δεν ήδύναντο να διατηρήσουν
ήννοιας, αλλως ανασταλόντες εις
την μνήμη των μύθους της άρχαίας
θρησκείας. Εινε γνωστόν, ότι οι πα-
λαιοί χριστιανοί, σκανδαλίζοντες έκ των
έθνικών όνομασίων των άστυγμών, έ-
πέπρωτο άλλοτε μέν χριστιανισθέντες,
δύσασιν ταύταις έξήγησαν (όπως ο πε-
ρί τας άρχάς του πέμπτου αιώνα) ο
πατήρ της εκκλησίας 'Εγγέλιος έγρα-
φει ότι ο μέν 'Αρσένιος, πατριάρχης
της εκκλησίας, ο 'Μωρίον τους μαρτύ-
ρας και οι 'Υάδες τους διδασκάλους
της εκκλησίας, άλλος δέ και έντε-
λος δ' άναστασιών αυτών. 'Η δέ
τάσις αυτή, έννοιας ήσαν εκκλησι-
σας παρά τας τών εκκλησιαστικών συ-
γγραφέων, διατηρήθη μέχρι του 17ου
αιώνα. Και κατ'
αυτών δέ τον 18ον
αίωνα, Σέλιος ης
τη 'Ελλάς αυτών
στοργισμός (1742)
πρότεινε την ά-
ντικατάστασιν των
έθνικών όνομασίων
ανάλογον διαχρί-
στων, όπως οι τινες
απογοητισμένοι δι-
δασκαλοί, άντι κενόν
μύθον, μανθάνουν συγγράμματα
της Παλαιάς και της Καινής Διαθή-
κης.»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑΝ

ΕΙΣ τήν Γαλλίαν ήρχισαν τελευταί-
ως οι άγώνες του 1938. Εις άνάμνησιν
του αθλητικού αυτού γεγονότος ή διευ-
θυνσις των γαλλικών ταχυδρομείων έθε-
σεν από τής 1ης 'Ιουλίου εις κυκλοφορίαν
μειν σπειρών νέων γραμματίσμων. Διά
αυτά γραμματίσματα έχουν χρώμα
μπλε, εινε άρκετά μεγάλα και παριστά-
νουν μίαν ζωγραφικήν σκηνήν ποδοσφαι-
ρικήν μάτς, εις την όποιαν ο θερμασφαι-
ρικός άποκρούει ένα λαν έπικινδυνον σουτ
σφαίρας. 'Η αξία του γραμματίσμου
αυτού εινε 1.55 φράγκα.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ

μετά τριετή δοκιμήν, έ-
πекτείνον την έφαρμο-
γήν του συστήματος ήβι-
κας άνατροφής των κα-
τακόμων που καθιέρωσαν
από το 1935 δικαιοσυ-
κούς εις την νησίδια 'Ιμ-
ραλί κατ' άρχάς και έ-
πειτα εις τας άνθοκαρυφείας του Ζουγουλ-
τάκ και εις την 'Αδριανούπολιν. Το σύστη-
μα συνίσταται εις την έν πλήρη σχεδόν έ-
λευθερία άποσπάρθην των κατακόμων εις
δικασίαν έργα. Εις τή 'Ιμραλί, σήμερον, ή-
νωσμένους μόνους κλητόν μετεβάλλετο εις
«ποδηλάτην». Πρός τούτο τώ άνεγνωρίζε-
το δικαίωμα έφ' άπαξ άποζημιώσεως δι'
έξοδα συντηρήσεως του, εκ φράγκων 22,50
ακριβώς. Το διάταγμα έφερε τας υπογρα-
φάς δύο ύπουργών, ως άρμόδιον και ύπευ-
θύνων — τού έπί της Δικαιοσύνης και τού
επί των Οικονομικών — και την του Προέ-
δρου της Δημοκρατίας! Ο κ. Λοζάν, δι-
καστάς έμπαίει την γραμοκρατίαν δια
το καθόρισμά της και έρωτά έάν άξίζει
των κόπων δια μίαν ύπερβειν τώσιν κοινών
ή άποσπάρθην: τιμωπάται του Συμ-
βουλίου 'Εμπικρατίας, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Οικονομικών, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Δικαιοσύνης, άνώτερον προση-
μικών των προεβόδων ύποσώσεων, διευθυ-
νται γραφείων, έπιτροπεί, δοκτολογράφοι,
και τελικός τυπογράφος και λινοτύποι της
'Εμπικρατίας της Κυβερνήσεως, ός δέ α-
τά — έπί ένένα μήνα — δια μίαν ύπερβειν
200 φράγκων έφ' άπαξ και 270 φράγκων το
χρόνο εις ένα προπολογισμώ... 60 δισε-
κατομμύρια φράγκων! Ζητεί άνάκριτον
και λογαριασμόν πόσον έκδοσιν έξ χαρ-
τί και μισθός ύπαλλήλων, δια τας άρ-
σας δις άμας μετά των κατακόμων, άπό τας άρ-
σας που ηχοήλησαν με την ύπερβειν αυτήν
δοσι ήχοήλησαν, άφού — όπως άποβεί-
ναι — μόνον τή έπιμίσθια των τριών έπι-
τροπών που έρεχάσθη να γνωμοτεύσουν,
έκδοσιν εις τας προπολογισμώ... τέσ-
σερες φορές την αξία του ποδηλάτου, και
της έπίσης του συντηρήσεως. Και κατα-
λήγει: Πού είσαι καμ'έ; Κουρτελν να
έαναγράψης τους «όνν ντέ κυρ»:

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Δέν υπάρχει, δέν μπορεί, νομίζω, να
υπαρξη γυναικα που να μη θέλη ν' ά-
ρέση. Πού να μην αισθάνεται θαυμά-
σθη ικανοποίησι όταν άκούη λόγια έν-
αγίας, όταν συλλαβάνη ένα
δένειμα θεωμάν, όταν μνησθήναι τή
πέρασιν της έκίνους κάποιο ένδια-
φέρον. Και πολύ περισσότερο μάλιστα
όταν νιώσθι ότι αυτές ή εκκλησιαστές
δέν εινε ψεύτικες και τυπικές, άλλα ει-
λικρινείς και αδόρητες.

ΚΑΠΟΙΟΣ ΔΥΣΤΥΧΗΣ

στιγνών από τας Πάτρας
έγινε μάλιστα και όνομα
γλυκύτατον. 'Ο Ζαχαρό-
πουλος λέγεται ο άνθρω-
πος), φαίνεται ότι εινε
εβρεί τον διαβόλον του
εις το πρόσωπον του τυ-
φερού του ήμισος.

ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ ΛΟΙΠΟΝ

τελικώς ή καθίσταται
νέο μέτρον και σταθμόν
του δεκαδικού συστήμα-
τος. 'Η σχετική τεχνική
έπιτροπή έτέλειωσε ή
έναρσίαν της, ο κ. Χόν-
δρος του Πανεπιστημίου
μείνει να ρίξη μία ματιά
στά διατάγματα δια την μελέτην των δια-
τάσεων που καθορίζουν τας ύποδιατάσεις
των νέων μονάδων, έάρους, μήκους κ.τ.λ.,
ώστε ν' άποσπερσθούν τών παρεπόμενων
τάσθ όρισμών. 'Επειτα, ο άρμόδιος έ-
π' ουρανός θα αναλάβη να εισηγήσθ ή
συντάσσει διατάγματα εις το 'Υπουργικόν Συμ-
βούλιον προς έγκρισιν και ήπιστάσει. 'Ο
πρόεδρος, φαίνεται ότι μπορεί να τί κα-
τάσσει, να έπαινει, να σπέρνει κατ' άπο-
κρίσιν, εινε άναγκαίως καταδικαστέον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ

μετά τριετή δοκιμήν, έ-
πекτείνον την έφαρμο-
γήν του συστήματος ήβι-
κας άνατροφής των κα-
τακόμων που καθιέρωσαν
από το 1935 δικαιοσυ-
κούς εις την νησίδια 'Ιμ-
ραλί κατ' άρχάς και έ-
πειτα εις τας άνθοκαρυφείας του Ζουγουλ-
τάκ και εις την 'Αδριανούπολιν. Το σύστη-
μα συνίσταται εις την έν πλήρη σχεδόν έ-
λευθερία άποσπάρθην των κατακόμων εις
δικασίαν έργα. Εις τή 'Ιμραλί, σήμερον, ή-
νωσμένους μόνους κλητόν μετεβάλλετο εις
«ποδηλάτην». Πρός τούτο τώ άνεγνωρίζε-
το δικαίωμα έφ' άπαξ άποζημιώσεως δι'
έξοδα συντηρήσεως του, εκ φράγκων 22,50
ακριβώς. Το διάταγμα έφερε τας υπογρα-
φάς δύο ύπουργών, ως άρμόδιον και ύπευ-
θύνων — τού έπί της Δικαιοσύνης και τού
επί των Οικονομικών — και την του Προέ-
δρου της Δημοκρατίας! Ο κ. Λοζάν, δι-
καστάς έμπαίει την γραμοκρατίαν δια
το καθόρισμά της και έρωτά έάν άξίζει
των κόπων δια μίαν ύπερβειν τώσιν κοινών
ή άποσπάρθην: τιμωπάται του Συμ-
βουλίου 'Εμπικρατίας, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Οικονομικών, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Δικαιοσύνης, άνώτερον προση-
μικών των προεβόδων ύποσώσεων, διευθυ-
νται γραφείων, έπιτροπεί, δοκτολογράφοι,
και τελικός τυπογράφος και λινοτύποι της
'Εμπικρατίας της Κυβερνήσεως, ός δέ α-
τά — έπί ένένα μήνα — δια μίαν ύπερβειν
200 φράγκων έφ' άπαξ και 270 φράγκων το
χρόνο εις ένα προπολογισμώ... 60 δισε-
κατομμύρια φράγκων! Ζητεί άνάκριτον
και λογαριασμόν πόσον έκδοσιν έξ χαρ-
τί και μισθός ύπαλλήλων, δια τας άρ-
σας δις άμας μετά των κατακόμων, άπό τας άρ-
σας που ηχοήλησαν με την ύπερβειν αυτήν
δοσι ήχοήλησαν, άφού — όπως άποβεί-
ναι — μόνον τή έπιμίσθια των τριών έπι-
τροπών που έρεχάσθη να γνωμοτεύσουν,
έκδοσιν εις τας προπολογισμώ... τέσ-
σερες φορές την αξία του ποδηλάτου, και
της έπίσης του συντηρήσεως. Και κατα-
λήγει: Πού είσαι καμ'έ; Κουρτελν να
έαναγράψης τους «όνν ντέ κυρ»:

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Δέν υπάρχει, δέν μπορεί, νομίζω, να
υπαρξη γυναικα που να μη θέλη ν' ά-
ρέση. Πού να μην αισθάνεται θαυμά-
σθη ικανοποίησι όταν άκούη λόγια έν-
αγίας, όταν συλλαβάνη ένα
δένειμα θεωμάν, όταν μνησθήναι τή
πέρασιν της έκίνους κάποιο ένδια-
φέρον. Και πολύ περισσότερο μάλιστα
όταν νιώσθι ότι αυτές ή εκκλησιαστές
δέν εινε ψεύτικες και τυπικές, άλλα ει-
λικρινείς και αδόρητες.

ΚΑΠΟΙΟΣ ΔΥΣΤΥΧΗΣ

στιγνών από τας Πάτρας
έγινε μάλιστα και όνομα
γλυκύτατον. 'Ο Ζαχαρό-
πουλος λέγεται ο άνθρω-
πος), φαίνεται ότι εινε
εβρεί τον διαβόλον του
εις το πρόσωπον του τυ-
φερού του ήμισος.

ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ ΛΟΙΠΟΝ

τελικώς ή καθίσταται
νέο μέτρον και σταθμόν
του δεκαδικού συστήμα-
τος. 'Η σχετική τεχνική
έπιτροπή έτέλειωσε ή
έναρσίαν της, ο κ. Χόν-
δρος του Πανεπιστημίου
μείνει να ρίξη μία ματιά
στά διατάγματα δια την μελέτην των δια-
τάσεων που καθορίζουν τας ύποδιατάσεις
των νέων μονάδων, έάρους, μήκους κ.τ.λ.,
ώστε ν' άποσπερσθούν τών παρεπόμενων
τάσθ όρισμών. 'Επειτα, ο άρμόδιος έ-
π' ουρανός θα αναλάβη να εισηγήσθ ή
συντάσσει διατάγματα εις το 'Υπουργικόν Συμ-
βούλιον προς έγκρισιν και ήπιστάσει. 'Ο
πρόεδρος, φαίνεται ότι μπορεί να τί κα-
τάσσει, να έπαινει, να σπέρνει κατ' άπο-
κρίσιν, εινε άναγκαίως καταδικαστέον.

Ο κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΟ-
ΖΑΝ, ένας από τους γνω-
στότερους πολιτικούς δι-
μοιογραφούς του γαλ-
λικού τύπου έκείνου
πραγματικώς σταυρο-
νών εις την πατρίδα του
έναντιον της γραμοκρα-
τίας από την έξη πρόσ-
πορην άφορμήν: Το Γαλλικόν Συμβούλιον
'Εμπικρατίας έρεχάσθη ένα ποδηλάτην ά-
γύ, άφού. Μετά έννα ένένα έπί τέλους
έδωδν νομοθετικόν διάταγμα καθορίζον
τάς οικονομικών μέρας της ύποσώσεως. Δι-
ωρισμένους μόνους κλητόν μετεβάλλετο εις
«ποδηλάτην». Πρός τούτο τώ άνεγνωρίζε-
το δικαίωμα έφ' άπαξ άποζημιώσεως δι'
έξοδα συντηρήσεως του, εκ φράγκων 22,50
ακριβώς. Το διάταγμα έφερε τας υπογρα-
φάς δύο ύπουργών, ως άρμόδιον και ύπευ-
θύνων — τού έπί της Δικαιοσύνης και τού
επί των Οικονομικών — και την του Προέ-
δρου της Δημοκρατίας! Ο κ. Λοζάν, δι-
καστάς έμπαίει την γραμοκρατίαν δια
το καθόρισμά της και έρωτά έάν άξίζει
των κόπων δια μίαν ύπερβειν τώσιν κοινών
ή άποσπάρθην: τιμωπάται του Συμ-
βουλίου 'Εμπικρατίας, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Οικονομικών, ύπαλληλοι του 'Υ-
πουργείου Δικαιοσύνης, άνώτερον προση-
μικών των προεβόδων ύποσώσεων, διευθυ-
νται γραφείων, έπιτροπεί, δοκτολογράφοι,
και τελικός τυπογράφος και λινοτύποι της
'Εμπικρατίας της Κυβερνήσεως, ός δέ α-
τά — έπί ένένα μήνα — δια μίαν ύπερβειν
200 φράγκων έφ' άπαξ και 2

[illegible]

ΤΟ ΕΜΕΝΗ φωτογραφία ληφθέντα
είναι της κομίσσης Βέρα Φαύλιν-
Γκράντ, τότε περιφερειάρχισσα
στην Αττική. Η Βέρα Φαύλιν-Γκράντ
ή κομίσσα Βέρα συνδέθηκε από
παιδιούλι με τον πρώην καγκελά-
ριο της Αυστρίας, τον Διοδόχο του δο-
κείου ενότος του πρωτοπουργικού με-
λους το 1934. 'Ακριβώς μάλιστα
αυτονομίας εκείνης δημιουργήθηκε
αυθεντία έπειτα την αρχήν καγκε-
λάριο της Αυστρίας, τότε έπαιρνε
εν έγκοτε του γάμου του, τότε
τότε έπικείμενος. 'Ηδη, μετά της
της Αυστρίας εις την Γερμανίαν
ήτοι ιδιωτικώς πλέον ενυμφεύθη-
σαν προ δύο έβδομαδων. 'Επει-
δή καγκελάριος, υπό επιτήρησιν
αυτοκράτορος το ένοθενόθεν «Με-
ντσελ» ούτως προήλθεν, εκ
αναντίον του εν έμφροσιν έθιμου
εξ έτελέσθη, κατά την δυνατήν
ολικήν εκκλήσιν κοκονομίαν
ώσπου εις το παρεκκλήσιν των

ΡΙΔΑΣ;

τη γηλογραφική και τη φωτογραφική συσκευή, του προσώπου, της ελπίδας των οποίων αναφέρεται το ρεζυμάντο του. Είς τα γραφεία της έφημερης υπάρχει μόνιμος εγκατάστατος «τηλογραφικός» διά της λήψης αυτών των πληροφοριών, ο οποίος επεξεργάζεται της του μηχανήματος) των συντακτών υπάρχει ο ασύρματος τηλογραφικός της μεγάλης έφημεριδής και ο ασύρματος τηλέφωνο και τα αυτόματα τηλογραφημένα αλλά και η ιδιαίτερη λειτουργία και τηλογραφική γραμμή της έφημερης, της έφημερης, της έφημερης που διαθέτουν μισή ώρα «σύρματος» δικιά τους.

[illegible][illegible]

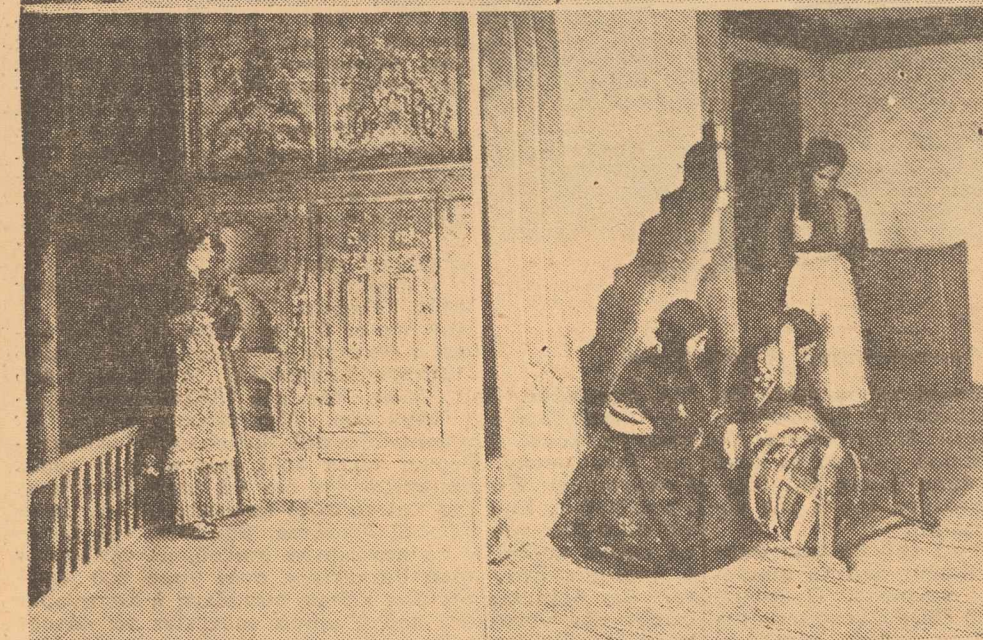
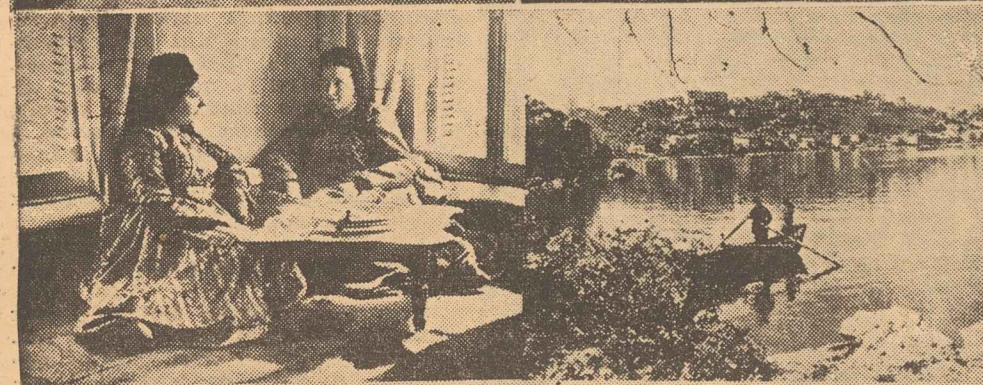
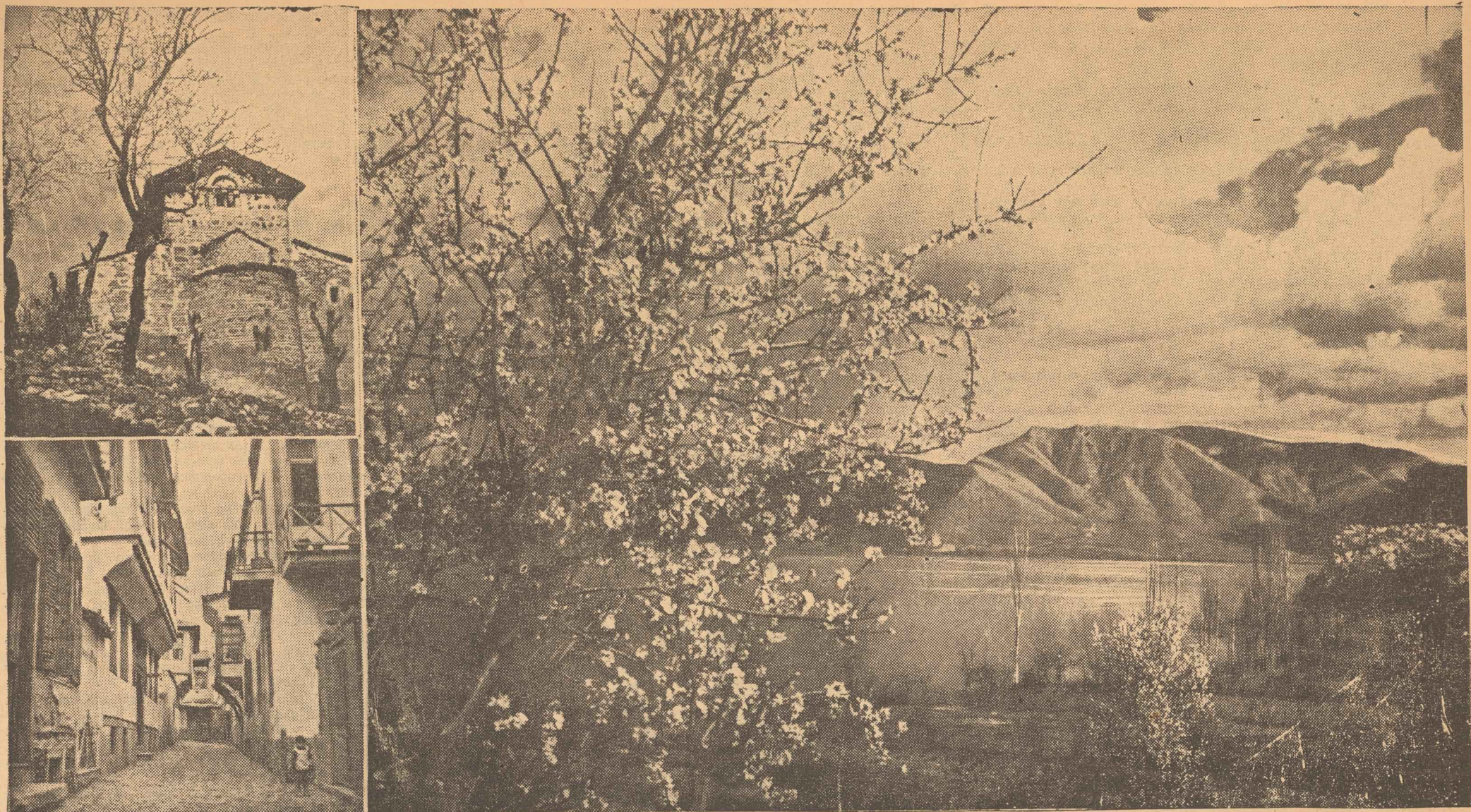
γραφημάτων, το προϊόν της εργασίας του μεγάλου αυτού...
ώτακουστού που εινε ο ασυμ-
ματιστής της εφημερίδας, τα
δελτία του τηλεγραφικού προ-
κτορείου εις το οποίον η εφη-
μερίς πληρώνει την συνδρο-
μήν της, με τα τηλεγραφήμα-
τα ανταποκριτών της εσωτε-
ρικού και εξωτερικού, ιδού
αί απειρι μυητά, που θα αξι-
σούν να φέρνουν, το «ελικόν»
έπο μορφή τελειών χειρο-
νόη. Αλλά ο αρχιαντακτής θα τα δι-
δάσκηθαι θα τας εφημερίδας, θα τας
ήλικους θα τας εκασθερίαι και θα
έως του τυπογραφείου...

...τότε φαντασάσατε ότι για να
ΑΔΟΑ έωτα και μία φορά την
ώρα χρειαζόνταν όλα αυτά... εις το
κλίσιν;...

ΠΟΛΥ ΜΟΡΦΟΤΗΤΕΣ

8

ΕΠΗΓΑΤΕ ΠΟΤΕ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑ;

Αναρίθμητες εινε η ομορφιες που εχει να επιδειξει η 'Ελλάς σε ακρογούλια, σε βουνά, σε δάση, σε φαράγγια, σε καταρράκτες και σε ακροποταμιές. Σε προηγούμενα φύλλα σας δείξαμε τις ομορφιές της Σκύρου και της Κρήτης. Σήμερα θα μιλήσουμε για την Καστοριά, την πεντάμορφη αυτή πολιτεία της Δυτικής Μακεδονίας, που αντικαθρεπτίζεται φιλάρεσκα στα γαλήνια νερά της ομώνυμης λίμνης.

Ατυχώς εινε μάλλον απομακρυσμένη και δεν εινε γνωστή στους πολλούς, η εξακουσμένη αυτή πόλις. Τώρα όμως, χάρις στον ύπουρο των Σιδηροδρόμων κ. Σπυρίδωνος, που καθιέρωσε τα έκδρομικά εισιτήρια, δύνασθε με ελάχιστα χρήματα να ταξιδεύσετε και να γνωρίσετε την άσπαστη ομορφιά της, το άπαλό χρώμα του ούρανού της, τη διαφάνεια του αϊθέρου, τα βουνά της, τους κάμπους, που την περιβάλλουν, τα σύννεφα με τις διάφορες αποχρώσεις των, από το μενεξέδι στο ρόζ και από το χρυσό στο γαλάζιο, που ο ήλιος προσπαθών να τα διαπεράσει με τις δλοπόρφυρες ακτίδες του, σαν τεράστιος προβολεύς, ξεφεύγει και φωτίζει κοιμάτια μονάχα της λίμνης, που σαν βενεζιάνικος καθρέπτης αντικατοπτρίζει όλες αυτές τις αρμονικές αντανάκλασεις μαζί με τις ανθισμένες μυρδαλιές, που βρίσκονται αθρόες, σκορπισμένες σε ολόκληρη την Καστοριά.

Αλλά εκείνο που σου προξενεί κατάπληξιν εινε τα σπήτια της Καστοριάς. Έκτος από τη Σιάτιστα, σε καμιά άλλη ελληνική επαρχία δεν συναντάς το πραγματικό μακεδονικό αρχιτεκτονικό σγέδιο, με τών έσωτερικό διάκοσμο, την διαίρεσιν, τα εμβολύπια, την ζωγραφικην και εν γένει το ιστορικό παρελθόν της παλίας διακοσμητικής τέχνης. Ατυχώς, όμως, με την πάροδον του χρόνου και την άγνοια των ιδιο-

κτητών όλος αυτός ο ιστορικός θησαυρός καταστρέφεται και εινε, ζήτημα, αν έπειτα από λίγα χρόνια θα διατηρηθεί τίποτε απ' όλο αυτό το ιστορικό παρελθόν της παλίας διακοσμητικής και της αρχιτεκτονικής των σπιτιών.

Επίσης οι Βυζαντινές εκκλησίες της Καστοριάς εινε περίφημες και διατηρούνται εις καλήν σχετικώς κατάστασιν. Διασώζονται τέμπλα άριστουργηματικής τέχνης, ως και εικόνες Βυζαντινές με μιά θαυμασία απόδοσις της φυσιογνωμίας, που προκαλεί θαυμάτι εντύπωσι.

Εύτυχως, η Καστοριά ήρτισε και ρυμοτομείται και ασφαλτοστρώνεται, προσεχώς και θ' αποβεί ασφαλώς εις σπουδαιότατος τουριστικός παράγον συγκεντρώνους πολλοπλά προσόντα φυσικής καλλονής, μοναδικής γραφικότητας, Βυζαντινής τέχνης και γλυκυτάτου κλίματος.

Το καλοκαίρι στην Καστοριά εινε χάριμα. Τα γλυκύτατα εράδουα της την ώρα, που η γαλήνη απλώνεται επάνω στα ήσυχα νερά της λίμνης της με τ' άσημένιο φώς του φεγγαριού ν' άντιφωγίζη, με το άρωμα τών γιασεμιών, με τούς περαστικούς γονδολιέρηδες, που σχίζουν τα ήρεμα νερά της και συγοτραγουδούν κάποιο έρωτικό τραγούδι, ενθ' συγχρόνως από μακριά κάποια κιάδρα άργοπαίζει και ένώνει μαζί τους τη μελωδία της, αίσθάνεσαι μιά ήδονικη ευχαρίστησι θαυεία μέσ' την ψυχή σου.

Η Βενετία της 'Ελλάδος μας, με τα γασεμιά, τις ροδοδάφνες, τούς κοιμωμένους πελαργούς ψηλά στους γκρεμισμένους μινερέδες, που η σκιές των μολίς διαγράφονται και τούς ξενυκτίδες τραγουδιστάς με τα παθητικά τραγουδία των και τα θατράκια πο... κούζουν.

Η Καστοριά γεμάτη νοητεία, ποιήσι και θάμνος.

ΑΝΤ. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ

Για τούς ξένους — αλλά και για πολλούς Παριζιάνους — η κόμα — η Μονμάρτρη εινε μιά παραλημένη συνοικία της γαλλικής πρωτεύουσας, που ζυπνεί στη μία μετά τα μεσάνυχτα και κοιμάται στις έξι το πρωί. Ακρόπολις της εινε — γι' αυτούς πάντοτε — το Μονλαιν Ρούζ. "Ας έχη κλείσει πρό πολλού το νυκτερινό αυτό κέντρο. Η φήμη του εξακολουθεί να κάνει το γύρο του κόσμου και να σκανδαλίζει τούς μακρινούς ξένους. Μαζί με τόν Πύργο του Αιφελ εινε, για τόν έξω κόσμο, το πιο εξακουστό μνημείο του Παρισιού.

Η φανταστική αυτή Μονμάρτρη συγγέται με δυο άλλες Μονμάρτρες έξι ίσου μεγάλης φήμης, που βρίσκονται στην ίδια περιοχή. Η μία εινε η Μονμάρτρη τών λεγομένων καλλιτεχνών «μπούα», όπου λέγεται ότι βασίλευε το πνεύμα. Και η άλλη εινε η Μονμάρτρη τών άλλων νυκτερινών κέντρων, που τόσο ταν νωσταλούν όσοι ζούν στις όθες του Μισισσιππή. Μην φοβείσθε, όμως, δεν πρόκειται να σας οδηγήσω στα θορυβώδη αυτά κέντρα, που αλλάζουν όνομα κάθε έξι μήνες, σύμφωνα με τα συνήθια και τις επιταγές της μόδας, μεταβάλλόμενα πότε σε Ισπανόλικα, πότε σε καουκασιανά και πότε σε βραζιλιανά άντρα του κεφιού και τού ξεφαντώματος.

Σας συνιστά να με ακολουθήσετε σε μιν άλλη Μονμάρτρη, λιγώτερο «φανταστική», που βρίσκεται στην κορυφή του χιλιότραχυδημένου λόφου και η οποία διατηρεί ακόμα και από τη γοητεία της απλής καλής εποχής, που πολλοί, με δάκρυα στα μάτια, θα σας πουν ότι δεν εξαφανίζονται πιά! Εμείς δεν πρόκειται να βρηήσουμε για την ανεπανόρθωτη αυτή συμφορά. Θα περιορισθούμε μονάχα στη

νοσταλγία που προκαλούν τα άπομνηντα λιγοστά δείγματα της λημονημένης εποχής και θα προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε κάθε τι, που συνδέεται με διάφορα γνωστά πρόσωπα της Τέχνης και τού Μποεμισμού.

Ελάχιστα πράγματα, εινε τα σωζόμενα κτίρια, που θα μας θυμίσουν τις δόξες τών ρομαντικών χρόνων. Το γραφικό σπιτάκι του Μπερλιόζ δεν υπάρχει πιά. Στη θέα του έχει κτισθεί ένα μέγαρο με κλισιότες έξωστες και μ' όλες τις κυβιστικές άσχη-

μίες του 20ού αιώνα. Σε ετοιμασμένα εκεί χρόνια, που οι κάτοικοι του λόφου αυτό δεν ζυνομάζοντο Παριζιάνοι, αλλά Μονμαρτρεζέοι και φορούσαν πανταλόνια δελουβίνα, το Παρίσι έθεωρείτο σαν μιά μακρινή πόλις, ευρισκόμενη στην άκρη του κόσμου. Μιά μαύρη που έγκραταστή στο δρόμο, όπου σήμερα εινε το άπαλό του Γαλάζιου, κυκλοφορούσε στα στενά και άνηφορικά βρομικά, ντυμένη σαν «κυρία» με ταγίερ κομμά και με καπέλλο γεμάτο φτερά. Όταν έμπαινε στο «Γιαπωνέζικο ντιάν», όλοι οι θαμνές του κέντρου έστρέφοντο προς το μέρος της, για να την περιεργασθούν. Σήμερα, η Μονμάρτρη έχει καταστραφεί από το μάρσο στοιχείο. Η άτυχο-στρατα, όμως, της "Αννα Μονμάρτρες έ- εξακολουθεί να εινε η ίδια όπως και άλλοτε.

Όταν πέφτη η νύχτα, ένα πυκνό πέπλο σιωπής τυλίγει τα πάντα, μιάς σιωπής τού διαταρασμένης πότε-πότε από τών ασθμητικό ρόγκο κέποιου παραπλανημένου αστικοκήτους. Από την μικρή πλατεία του Σακρέ - Κέρ, της εκκλησίας που εινε κτισμένη στην κορυφή του λόφου, απλώνεται σαν από ένα προνομιούχο μπαλκόνι, η πιο μαγευτική θέα του Παρισιού. Μέσα στην αμφιβολή σκιά, η πόλις μοιάζει μ' ένα γιγαντιαίο μαύρο δρόκοντα, που πέταξε πράσινα και κόκκινα φωτιές από τ' αναρίρημα μάτια του. Αυτή την έντυπωσι δίνουν η πολυχρώματη φωτεινός, εκλεχάμε- τών μεγάλων μπαλόνι. Ο Σηκουάνας ούτε μοντετίζει καν, καθώς άργολυκεί πίσω από τούς μαύρους όγκους, τών κτιρίων. Οι τρούλλοι και οι θόλοι μόλις φαίνονται μέσα στο σκοτάδι. "Ισα-ίσα για να σας δώσουν την έντύπωσι του αβύθου. Από την άπερητη προτεύουσα, που δονείται ανέναντα από τούς θορύβους, δεν φθάνει στην "Αννα Μονμάρτρη παρά ένας έλαφρύς αέρας, που έλκεται από τούς «μολίς» που άφροντα Στριγγέρινα στα κυκλιόματα των νέων κλητών που περιβάλλουν το Σακρέ - Κέρ. Ένα πλήθος έρωτικα ζευγάρια, κυτάζουν σιωπηλά, κάθε θράδυ, τών μαύρο κάμπο των σπιτιών, που απλώνεται κάτω από τα πόδια τους. Κυτάζουν την πύλη όπως θα έδωζάνταν τη νύχτα, την θάλασσα, μέσα στη σιγή που διακόπτεται πότε, πότε από μιά παιδική φωνή — Εινε τα πατάκια, που παίζουν στις ατελείωτες σκάλες του λόφου.

Σταθήτε μιά στιγμή και τεντώστε το αυτί σας. Συλλογισθήτε τη «Λουίζα», αν θέλετε, αν και δεν εινε απαραίτητο. Γιατί η άτισμοφίρα εινε νεμιά από μιά έωση Ιουδαϊκή που άείζει όλες τις όπερες τού κόσμου. Σκαρφαλώστε κατόπιν μέγρι του τέρματος του άνηφορικού και στενού αυτού δρομικού, που θα σας οδηγήγη μπροστά στην παλιά εκκλησία του Αγίου Πέτρου της Μονμάρτρες. Αριστερά σας θα βρητε την πλατεία Τέρτρο, γεμάτη από πολυχρώματες όμπρες, καμιά από τις όμπρες τών πετονηομένων "Γουανίος, τα βλάτα της Βιτίνιας και το στοιχειώδη ναός της Μονμάρτας. Θα έβρησιονα ά- κων να θυμίσουν την εισηγοφία Τεγία, την πολικαρτη Μεσογία, την ήρεμη άγκαλιά του Λακωνικού κόλπου — ένα σφοδρό και τατάνα, που προσοβεί στην ιδιαιτεία της όμορφιάς τών στο πολίμορφο θέμα της ά- ληπτης Γής.

Το εγλικό έαος εινε η όμορφότερη εποχή της 'Ελλάδος. Εινε η εποχή που έμφανίζεται τού τού τής αλυσίας άνθισης, της άφονιας, της ερυθρίας, της πνευματικής αναστάσεως, της άνεξάντηλης ζωντανίας. Και δεν εινε χωρίς ιδιαίτερη σημασία το γεγονός, πως μαζί με τόν πλούτο της θαυμαστής χλωρίδας έδιδαν σε τούς μακάριους αυτούς τούπους και ο θαμ-στόχαστος μύθος της Περασφόνης.

Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

δολισία και θ' άμάθετε ότι θα παρουν νύχτες της Μονμάρ- τρης, που δεν μοιάζουν καθό- λου με τις γνωστές νύχτες τών έ- η με ο σιογραφικών περιγρα- φών.

Ποιοι ζούν στη Μονμάρτρη αυτή; Το είπαμε και παραπάνω. Άγαθοί άνθρωποι τού λαού, με ψυχολογία επαρκή — τού, τίμιοι νοικοκυρέοι που κοιμούνται στις δέκα το βρά-δυ και έμουν οι έξι έφτά το πρωί, σεννά κοιτίδια που ά- γνοούν τι θα πη ντάσιγκ και που έδονται διακριτικά, κρη- φά από τούς γονείς, άγνοί μπόεμ που προτιμούν να κοι- μηθούν νησιτικό, παρά να έ- ξασφαλίσουν το φαγητό τους με «πράκες», φιλήσυχοι ά- σπιοί, που κατεβαίνουν στο Πα- ρισί μονάχα κάθε 14η 'Ιουλί- ου, για να παρακολουθήσουν την στρατιωτική παρέλασι, εργατικά παιδιά, που άποφεύ- γουν τού κάπνισμα και τού κα- φενείο, για να μεγαλώσουν τού κομποδεμά τούς, άνθρωποι τέλει που δεν έχουν καμιά ά- πόλυτος σχέσι με τούς άλ- λους, αυτούς που κατακλύ- ζουν την Κάτω Μονμάρτρη και ζούν μέσα στην κραιπάλη και την άτιμία.

Έχει «σινεμά» και η "Αννα Μονμάρτρη. Άλλά στις μι- κρές και άπειρες αυτές, αν- άπτυχται το ζεστόπιο γέλιο τών Άμερικανίδων στάρ, ούτε προβά- λονται ταινίες με γκέρας τού Μπροντο- αίν, "Ο κόσμος που συρρέει στα κινημα- τοθέατρα αυτά παρακολουθεί το μυθιστό- ρημα τού άπορου νέου, τού γολγοθά της μοδιτρούλας, τα έργα τού 'Ιουλιού. Μα- ρύ και τις περιπέτειες τών δυο όρρα- νών.

Η Τζάκ: Εινε άγνωστη εκεί επάνω. Οι νέοι και τα κορίτια τέρονται με τη ρομ- βία, το δέ ροδιόρωμο θεωρείται ως είδος μεγάλης πολυτελείας. "Όσο για τις άλ- λες εκδηλώσεις της συγχρόνου ζωής, τα πατινάς — μπαϊν — μίξ στις κλισιότες δεκαμένες (άλλά Μονμάρτρες), τα πυτζά- μα - πάρτυ κλπ. αυτά εινε τελείως άγνω- στα και ίσως να μη φθάση ποτέ η φήμη τούς ως εκεί επάνω.

Συμβαίνει πολλές φορές, διάφοροι, ά- ποπτοι τύποι της Κάτω Μονμάρτρες, της άμαρτωλής, ν' άνηφορίζουν προς την κορυφή του λόφου, με σκοτεινάς προθέσεις, έτοιμοι να παγιδεύσουν και να παρασύ- ρουν στα δίχτυα τους, τα κορίτια που άσπασταν στον δρόμο τους. Τις περισσό- τες όμως φορές, έαναγυρίζουν στα λι- μέρια τους άπρακτοι και μικρά μετανιωμέ- νοι. Γιατί οι νέοι της "Αννα Μονμάρ- τρες, της άγνης, θεωρούν τα κορίτια της συνοικίας των σαν άδελφές τους, τα ευ- λασέοντα, τα καμάρωνουν και τα προσέ- γουν σαν τα μάτια τους, μην έπιτρέπουν σε κανένα ξένον να τ' άπλησθή. Δεν εινε πολλός καϊρός, που η έφημερίδες, η- σκολήθισαν μ' ένα αμαρτηρό έδρημα τού- τού είδους. Ένας νέος, παιδί έρωτικό, πίσω από τούς μαύρους όγκους, τών κτι- ρίων. Οι τρούλλοι και οι θόλοι μόλις φαίνονται μέσα στο σκοτάδι. "Ισα-ίσα για να σας δώσουν την έντύπωσι του αβύθου. Από την άπερητη προτεύουσα, που δονείται ανέναντα από τούς θορύβους, δεν φθάνει στην "Αννα Μονμάρτρη παρά ένας έλαφρύς αέρας, που έλκεται από τούς «μολίς» που άφροντα Στριγγέρινα στα κυκλιόμα- τα των νέων κλητών που περιβάλλουν το Σακρέ - Κέρ. Ένα πλήθος έρωτικα ζευ- γάρια, κυτάζουν σιωπηλά, κάθε θράδυ, τών μαύρο κάμπο των σπιτιών, που απλώ- νεται κάτω από τα πόδια τους. Κυτάζουν την πύλη όπως θα έδωζάνταν τη νύχτα, την θάλασσα, μέσα στη σιγή που διακό- πτεται πότε, πότε από μιά παιδική φωνή — Εινε τα πατάκια, που παίζουν στις ατελείωτες σκάλες του λόφου.

Σταθήτε μιά στιγμή και τεντώστε το αυτί σας. Συλλογισθήτε τη «Λουίζα», αν θέλετε, αν και δεν εινε απαραίτητο. Γιατί η άτισμοφίρα εινε νεμιά από μιά έωση Ιουδαϊκή που άείζει όλες τις όπε- ρες τού κόσμου. Σκαρφαλώστε κατόπιν μέγρι του τέρματος του άνηφορικού και στενού αυτού δρομικού, που θα σας οδηγήγη μπροστά στην παλιά εκκλησία του Αγίου Πέτρου της Μονμάρτρες. Αριστε- ρά σας θα βρητε την πλατεία Τέρτρο, γεμάτη από πολυχρώματες όμπρες, καμιά από τις όμπρες τών πετονηομένων "Γουανίος, τα βλάτα της Βιτίνιας και το στοιχειώδη ναός της Μονμάρτας. Θα έβρησιονα ά- κων να θυμίσουν την εισηγοφία Τεγία, την πολικαρτη Μεσογία, την ήρεμη άγκαλιά του Λακωνικού κόλπου — ένα σφοδρό και τατάνα, που προσοβεί στην ιδιαιτεία της όμορφιάς τών στο πολίμορφο θέμα της ά- ληπτης Γής.

Το εγλικό έαος εινε η όμορφότερη εποχή της 'Ελλάδος. Εινε η εποχή που έμφανίζεται τού τού τής αλυσίας άνθισης, της άφονιας, της ερυθρίας, της πνευματικής αναστάσεως, της άνεξάντηλης ζωντανίας. Και δεν εινε χωρίς ιδιαίτερη σημασία το γεγονός, πως μαζί με τόν πλούτο της θαυμαστής χλωρίδας έδιδαν σε τούς μακάριους αυτούς τούπους και ο θαμ-στόχαστος μύθος της Περασφόνης.

Κατά την τελευταίαν συγκέντρωσιν τῶν βασιμαχῶν τῆς ἀργοναυτικῆς Ἑθνητικῆς Νικολαΐδας, ἡμεῖς ἔλαβον τὴν ἀποφασιν, ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν ἔξωφρονος τὸν κατὰ βῆμα πρὸς τὸν ὄλον, πρὸς τὸν ἀπὸ πολυτιμίας ὑποθήκας πρὸς τὴν ἐλληνικὴν νεότητα:

[illegible][illegible][illegible]

Ο Ιωάννης Μεταξάς, δ οποίος είχε κάθε σφαιρική, ελληνική γνώση υποψήφιος ο Έλλην ο μοναχός που έβλεπε και εκσκέπτετο, έλεγε με τον νούν του ότι σύστημα που ώφειτο στην ανθρωπότητα και την Ελλάδα είχε ταυτά αποτελεσματικά, σύστημα που από τον καθολισμό της έννοιας του χράτος έβλεπνα από μίαν δοξασίαν, την δοξασίαν ότι το χράτος είναι η νομική Έκφρασις του έθνους, δεν ημπορούσε να είναι σύστημα ανταποκρινόμενον εις τάς ανάγκας του ανθρώπου και της 'Ελλάδος. Καί ανήνεχτο το σύστημα εκείνο το όστιον επιτάσσον ο φυσικός νόμος της ζωής μας, ο νόμος εκείνος ο όποιος εκφράζεται εις τας λέξεις: «Ο λαός είναι ο θεός». Κατά την όποιαν Ένα άνθρωπος μέσα εις μίαν άλλην ανθρώπινον επεβλήθη και εκυβέριζεν. Αυτό είναι το σύστημα το ιερουργικόν.

Και επειδή μας είχε ήδη καθαρά τὸ διήμη-
τις τῆς ἐσχολῆς μετὰ τῆς ἐνυπνίου θεοκρατίας,
τὴν ὁποῖαν προϋπέθετεν ὁ φιλελευθερισμός,
καὶ τῆς κυανῆς θεοκρατίας τὴν ὁποῖαν συνεπίθετο
τὸ Ιεραρχικὸν κράτος, ὁ Ἰωάννης Μεταξὺ δὲν
ἐξίστατο. Προέκρινε καὶ ἐπέλεξε τὴν δευτέραν.

Καὶ δύνανται νὰ σὺν πληροφόρησι, φίλοι μου, τὴν ὥραν αὐτὴν διὰ ὑπερβυζαντινὴν ἱστορίαν τὰς μεγάλας δυσκολίας καὶ διὰ τὸ ἔθνος εἶναι μαζί μας εἰς μεγάλῃ κλίμακα. Καὶ ἔχοντες ἀνάγκην νὰ τὴν χυμώεν συνειδητὴν αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ἐνθουσιασμοῦ. Διότι ἡμεῖς τὸν λαὸν ἰδίως τὸν ἐργαζόμενον, τὸν παραγωγικόν, τὸν παρῶντα τὸν λαὸν τὸν θέλοντα συνειδητὴν παρὰ τὴν ἐκτικὴν λειτουργίαν καὶ τὸν νεκρὸν παράγοντα τὸν ἐκτικὸν λαὸν, ὅντι ὅλῃ ἡμῶν ἀποτίμησις, καὶ ἀντισημειῶν, συμφορῇ τὴν ὁλοκλήρως εἰς τὰς καλὰς ὁδοὺς ἤθελε καὶ ἔκχαμεν ὁ κοινωβουλευτισμός.

δὲν διενεχθῶνται καὶ δὲν ἀπο-
τελοῦνται μόνον ἀπὸ πολιτικούς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
στοιχείᾳ μαχητικῆς. Εἰσθε λοιπὸν οὖ στρατὸς τῆς
πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς μάχης εἰρήνης.

ὅτι καὶ ὅρανα διαφωτισμοῦ καὶ ὅρανα μά-
θη. Ὁ μεταχειριζομένη ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὴν θά-
λασσαν ὁ Ἰωάννης Μεταξὺς δὲν θεωρεῖ
τὴν θάλασσαν ὡς ὅρανα, ὡς σύστημα, ἀλλὰ
τὴν μεταχειρίζεται ὡς μέτρον, ὡς ἐσωτερικὴν
καθάρτητα, ὡς μὲν χωρὶς αὐτῆς, ὡς ἄνευ
μόνον ἢ ἀνάγκῃ τῶν πραγμάτων ἐπι-
βάλει τὴν ἀκρότητα αὐτὴν. Διὰ τὴν ὅ-
ταν ληθῇ ἕνα γαγγραινωδὲς ζήτημα,
εἶνε ποῶς ἥθηκα, ὅταν ἀσκήτῃ ὁμοῦ
ἐν ἀνάγκῃ ἀποχρώσεως ὡς ποῶς, ἐδ-
χεύομαι, εἶνε ποῶς καὶ ἀντήκου.

ὅμοια της κοινωνίας καὶ τοῦ στρατοῦ.
Σεῖς εἰσθε τὸ ἄνθος τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Καὶ
εἰδοὶ καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅπου ἐπέρσασα ἐκαμάρ-
ωσα εἶσι με ἀληθινῶς υπερφάνεια τὴν ἀνάγ-
ηται τοῦ ἐθνικοσπισμοῦ, τὰ ἦθος τῶν νεολαίων.
"Ἄν παρειαίμενος ἔξωθεν μετὰ σας διὰ τὰ
ἀποκρίπτετε ὑμετέλους. Σεῖς ποὺ ἐλπίετε με
τὸν ἐθνοδοσιασμόν, τὴν λιτότητα, τὴν οὐδαρτή-
τητα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἥθους σας
νὰ δώσετε ἐνα νέον ῥυθμὸν εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ
οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας μας, σεῖς ποὺ
εἰσθε οἱ φύλακες τῆς ἑραρχίας, τὰ στοιχεῖα μι-
ᾶς νέας ζωῆς, ἡ ἑραρχία τῆς νέας Ἑλλάδος,
πρέπει νὰ εἰσθε ἄφωτοι. Ἀφωγοὶ εἰς σκέψιν, ἀ-

Πολλοὶ παρεξηγήσαν τοὺς σκοποὺς τῶν ὀργανώσεών σας καὶ εἶπαν, «μὰ ἀφοῦ ὑπάρχει ὁ στρατός;» Ἀλλὰ ὁ στρατὸς ἔχει ἄλλον προορισμόν. Ἐκεῖ ὅς ὑψηλὸν προορισμόν τὴν ἑμῶν

— Είπατε.... όχι; έμούγκρισε σκύβοντας
πρός τόν σέρ Θωμά. Τολμήσατε νά πήτε
— έπρεπε νά έκλείψουν.

— Για όρισμαένους πιστούς φίλους θα ήταν καταστρεπτικό νά έκλείψουν τ' αμοι-
ρα, τ' ἀντιπερώσιστα παιδιὰ τῆς Ἐλσι-
νίας (Γούντβι) προστάτης κτηνιάτρου.

Ἐδουάρδε, δὲν πεινᾷς;
ὁ λεπτός, ξανθὸ ἀγοράκι ἔσκυψε ἐπ' αὐτόν.
ὅπου τὸν ἀδελφὸ του, ποὺ κοιτόταν ἀ-
πὸς στὸ μεγάλο κρεβάτι.

Ριχάρδου συνετρίβησαν και ο υγιος
σχεδιασθήκε.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΛΙΟΥ ΧΟ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΕΝΤΙΣΤΗ ΜΑΡΣΑΛ

Είχαν γνωρισθί λίγες ημέρες μετά το σαλπάρισμα «Μπουκάναν» από το Σουβαίμπον.

Η Ρουθ Κράνταλ δεν θα ήταν τότε περισσότερο από δεκαεπτά χρονών. Ο Τόμμ Ουίλσον πλησίαζε τα τριάντα.

Εκείνη μόλις είχε τελειώσει το γυμνάσιο και πήγαινε να ζήσει με τον πατέρα της, τον Ιεροπόστολο, στην Κίνα. Εκείνος πηγαίνει να πολεμήσει ως μισθοφόρος του στρατηγού Τσάγκ.

Καί-Σέκ. Η Ρουθ ήταν ξανθή, γαλανή και ρόδινη, θύμιζε πριαντάφυλλο και ανοιξιάτικη ημέρα. Ο Τόμμ ήταν μελαγχολικός, με μαλλιά και μάτια κατάμαυρα, γεμάτος ζωή και νεύρα. Ήταν αεροπόρος. Είχε κερδίσει χρήματα και δόξα στην Βολιβία, όπου τέσσερα δολοφονικά χρόνια είχε πολεμήσει ως μισθοφόρος της νομίμου κυβέρνησης. Ο τόπος, όμως, είχε ειρηνευτεί τελικά και η δόξα του είχε ξεχασθεί. Πήγαινε τώρα ν' ανανεώσει τις δάφνες που και ν' αναζωογονήσει τα οικονομικά του στην Κίνα.

Γνωρίστηκε με την Ρουθ στο κατάρτισμα της πρώτης θέσεως, όταν το «Μπουκάναν» έφθιξε ακόμα τα ναλάνα νερά της Μεσογείου. Στο Πόρτ-Σαίθ ήταν ήδη στενό φίλοι. Ο Τόμμ την έκανε γοστό: Ήταν τόσο όμορφη και τόσο αθάνα. Εκείνη πολύ άγαμνητος με κάθε τρόπο ν' αποκτήσει από του άλλους ένα κατασπαστικό γεγονός: ότι ήταν τρελά ερωτευμένη μαζί του.

Ο Τόμμ που είχε γνωρίσει στη ζωή του γυναίκες όλων πών ποιότητων και όλων των εμπορώσεων και που πίστευε ότι η ψυχή του ήταν πεπορωμένη, δεν μπορούσε βέβαια να δώσει μεγάλη σημασία σε μια «μισθορούλα». Φυσικά, αν του παρουσιαζόταν η κατάλληλη ευκαιρία, δεν θάβινε μεγαλύτερη σημασία στην αρετή της. Η ζωή είναι τόσο σύντομη.

Η κατάλληλη ευκαιρία του παρουσιάστηκε μια νύχτα, στ' ανοιχτά της Κεϊλάνης. Είχαν μείνει μόνοι στην πιο απόκρημνη άκρη του καταστρώματος. Ο άνεμος έθωπε από το μεγάλο υπαί οροστοιχισμένο με άροματα.

Σε πόσες ημέρες φθάνουμε στο Χόγκ-Κόγκ, Τόμμ; πών ερώτησε με πολύ χαμηλή φωνή η Ρουθ.

Σε δέκα - δώδεκα ημέρες... ίσως σε δυό εβδομάδες... Κι' εσύ θα συνεχίσεις ως την Σγκαγκά;

— Ε, βέβαια...
— Και δεν θα ξαναϊδωθούμε;...
— Πούξ έξερε!...

Το χέρι της πλησίασε άσυναίσθητα προς το δικό του. Και εσφηνικά βράθηκε στην ένκαλιτά του. Ο Τόμμ φίλησε με πάθος τα δροσερά, άπειρα, γέλη της. Η Ρουθ, ά-

παλά, γάιδεψε το μελαγχολικό κεφάλι του.

Κάνε με ότι θέλεις Τόμμ, ψιθύρισε. Είμαι δική σου.

Μέσα στα μεγάλα μάτια του δεν έκυτταζαν τόσο τυφλά, ο Τόμμ διάσσε την άδολη αγάπη της. Και τότε ένα ακαθόριστο συναίσθημα αναστάτουμε την ψυχή του. Τάσσε κυριολεκτικός. Απτότητα, σχεδόν θάνατος, την απώθησε.

— Όχι, Ρουθ! έλεπε πνιγιά. Δεν αξίζει την αγάπη σου! Πιστεύω με... Αλλοτείο σε λίγες ημέρες οι δρόμοι μας θα χωρισθούν. Έσύ είσαι μικρό κοριτσάκι ακόμη. Και η ζωή δεν είναι έτσι όπως την φαντάζεσαι τώρα... Δεν ξέρεις τί συνέπειες θα μπορούσε νάχη μια τρέλλα, Ρουθ, πρέπει να επιστρέψεις αμέσως στην καμπίνα σου.

Μέχρις ότου το «Μπουκάναν» φθάσει στο Χόγκ-Κόγκ, ο Τόμμ Ουίλσον ήταν δυστυχημένος. Την ημέρα αυτός και η Ρουθ έμεναν ώρες δολοφονικές ξεπληρωμένοι στο κατάρτισμα, χωρίς ν' ανταλλάσσουν λέξη. Τη νύχτα δεν έπολιούσαν να βγαίν μόνον έξω, στο κατάρτισμα.

Καθώς το «Μπουκάναν» έπλεονε στην προκυμια του Χόγκ-Κόγκ, η Ρουθ μπήκε όρμητικα στην καμπίνα του Τόμμ. Κάποια θεία της είχαν έρθει να την παραλάβει.

— Τόμμ, φέυγε, έλεπε.

— Γειά σου! της αποκρίθηκε άπλά, συνεχίζοντας το ξύριμά του.

— Δεν... δεν θα με φίλησης... για τελευταία φορά...
— Ο Τόμμ έμεινε σιωπηλός, σβήνοντας τα δόντια του.

Η Ρουθ έβγαλε με σκυμμένο το κεφάλι από την καμπίνα. Τα δάκρυα που κύλιδαν στα μάγουλά της έλαμψαν σάν διαμάντια.

— Πώς τα κατάφερες να κοπής έτσι; ρωτούσε άργότερα ο νεαρός υποπλοίαρχος του «Μπουκάναν», κυττάζοντας το κακοχρυσμένο πηγούνι του Τόμμ.

Αυτός άρκέσθηκε στο νύχ τον άνριοκυττάξη.

Την εποχή εκείνη ο στρατηγός Τσάγκ-Καί-Σέκ προσπαθούσε να πατάξη τους διαφόρους άρχοντες των κεντρικών επαρχιών που κάθε τόσο ύβωναν την σημασία της άνταρσίας. Ψυχή της αντιπαράσεως κατά της κεντρικής κυβέρνησε του Νανκίν ήταν ο στρατηγός Λιού-Χό. Διέθετε τον καλύτερα όργανωμένο στρατό, Ενωπαίσιμους αξιωματικούς του πυροβολικού και άμερικανικά αεροπλάνα. Απ' όλη την ημέρα, όμως, που ο Τόμμ ανέλαβε υπηρεσία, η άεροπλάνη αυτή έγινώσαν μαύρες ημέρες. Και κάθε τόσο, το ένα ή το άλλο από τα στρατόπεδα του Λιού-Χό δεχόταν την εξέγερση δυσάρεστη έπισκεψη του «δολοφονογλέσου», ο οποίος ήξερε ν' άφηνε τις βόμβες εκεί ακριβώς όπου έπρεπε.

Ο Λιού-Χό ήταν πρακτικός άνθρωπος: έπεμψε άπεσταλμένους προς τον Τόμμ.

Ο Τσάγκ-Καί-Σέκ σου δίνει πέντε βόμβες τάελ το μήνα, που είναι οι άπεσταλμένοι. Ο κρατάτορας άρχοντας μας, ο στρατηγός Λιού-Χό σου προσφέρει το διπλάσιο αν δεχθής να πολεμήσεις με το μέρος μας.

— Ευχαριστώ πολύ τον στρατηγό Λιού - Χό για την τιμητική πρότασή του, αποκρίθηκε ο Τόμμ. Άτυχώς δεν μπορώ να την δεχώ. Έγώ όρκισθί πίστι στο στρατήγην Τσάγκ-Καί-Σέκ και μού εινε τελείως αδύνατον να καταπατήσω τον όρκο μου.

Τότε ο Λιού-Χό έμηνυσε στον ευγενέστατο και γενναίοτατο συνταγματάρχη Ουίλσον, να φροντίσει να μη πέσει ποτέ ζωντανός στα χέρια του. Συγγνώμον προελάμβανε στην υπηρεσία του έναν Άμερικανό αεροπόρο που είχε πολεμήσει με τον Κεμάλ στη Μικρά Ασία και με τον Άδω-έλ-Κρίμ στο Μαρόκο.

— Ένα καλοκαιριτικό απόγευμα του 1936, κάπου τρία χρόνια μετά την άφίξη του στην Κίνα, ο Τόμμ επέδραμε μόνος κατά του Γενικού Στρατηγείου του Λιού - Χό. Άυπνώοντας τα άνταρτοπορικά ταχυδρόμα, έπηρε έυστά τις κατασκοπήσεις, σκυρπίζοντας τον θάνατο με τα πολυδάμα του.

Φαίνεται, όμως, ότι η επίσκεψή του δεν ήταν έντελώς άπροσδοκίτη. Σαφηνικά, πέντε καταδιωκτικά έξεροβόλανε μέσα από τα σύννεφα και του έπετέθησαν με λύσσα. Ο Τόμμ άνωμώθηκε άμέσως. Έπιπολούσθσε γάληνι τρικυμώετο. Ο Τόμμ κατέρρευσε δυό από τα έγχρωμα αεροπλάνα. Έπρεπε σε φυγή τα δυό άλλα και, κατόπιν, καταπίσθηκε με το πέμπτο. Κάθε φορά που τα δυό άσημένα πουλιά πλησίαζαν για ν' ανταλλάξουν τους καταπινομούς των, ο Τόμμ διέκρινε το χαμόγελο του αντίπαλου του, κάτω από τα μεγάλα γυαλιά. Ήταν ο λευκός αεροπόρος - ο περίφημος Άμερικανός του Λιού-Χό. Και, όμολογούμενως, ή-

— Ρουθ... πώς βρέθηκες εδώ; έπρωλλαν ο Τόμμ.

Έρεε την δουλειά του. ΄Εν τούτοις πολύ γρήγορα θα τάβρισκε σκούρα αν δεν τον εύνοουσε η τύχη: μια σφαίρα του πέτυγε τον στήλχη άνεφοδισμού του κινητήρα του Τόμμ.

Αυτός καταλαβε άμέσως ότι είχε χάσει το παιχνίδι. Μπορούσε βέβαια να προσγειωθεί άμαλότητα. Το αεροπλάνο του δεν είχε άναβληγή και ο Άμερικανός, σάν καλός μαχητής που ήταν, δεν θα έπιχειρούσε ν' άποτελειώση ένα λαθάρνο έγγραφο.

Ο Τόμμ, όμως, θυμήθηκε την προειδοποίησή του Λιού-Χό. Άν έπεφτε από τα χέρια του, ο διάβολος μόνον ήμπορούσε να ξέρη τί τον περίμενε. Δεν θα διάταζε, όμως, να στείλη στον δήμιο του το έκτελεστικό άπόσπασμα ένα τόσο ένοχλητικό ένομο μισθοφόρο.

Για μία στιγμή, ο Τόμμ σκέφθηκε να του στερήσει αυτή την άπόλαυση. Δεν είχε παρά ν' άφήσει το αεροπλάνο του να συντριβή στο έδαφος. Όχι, όμως! Οι άληθινοί στρατιώτες δεν άστοκούν ποτέ: πεθαίνουν, μαχόμενοι. Με σηνιμένα γέλη και το χαμόγελο στα μάτια, ο Τόμμ, έβγαλε το πιστόλι του από την θήκη και μ' ένα έπιδειξιότατο γευσισμό προσγειώθηκε στο κέντρον ακριβώς του στρατοπέδου. Προτού καν οι τροχοί του αεροπλάνου έγγιγουν στο χώμα, οι στρατιώτες του Λιού-Χό άρχισαν να πυροβολούν. Ο Τόμμ πήδησε στο έδαφος και ενώ η σφαίρες σφύριζαν στ' αούτιά του, έφριξε μια γρήγορη ματιά δολοφονική. Σε άπόσταση πνήγνια η έξήντη μέτρον είδη ένα μικρό, κατακλειστό σπίτι. Άν καταβόσκονε να φθάσει ως εκεί, θα έδειχνε σ' αούτους τους κίτρινους ανθρώπινους πόσο δύσκολα πεθαίνει ένας Άγγλος αεροπόρος.

Σήκωσε το χέρι του και πυροβόλησε τρεις φορές: οι τρεις, πλαιοτέρους, Κινέζοι, κυλιδθηκαν γάμω. Κατόπιν ο Τόμμ τάβασε στα πόδια, διευθυνόμενος προς το σπίτι. Άπό παντού ώρμησαν άμέσως έξαγριωμένοι Κινέζοι στρατιώτες. Τρεις ή τέσσερες έπεπείρισαν να του φράξουν το δρόμο: τρεις ή τέσσερες φορές το δάκτυλο του Τόμμ πίεσε την σκανδάλη.

Επί τέλους! Μ' ένα πήδημα βρέθηκε στην μικρή βεράντα του σπιτιού. Περίμενος, οι πυροβολισμοί έπαυσαν άμέσως. Έπρεπε να έπωφελήθη αούτο το διαλειμμα για ν' άνοιξη την πόρτα. Η πόρτα, όμως, άνοιξε μόνη της.

— Γρήγορα! Περάστε μέσα! έλεπε μια γυναικεία φωνή άγγλική.

Ο Τόμμ δεν περίμενε να έπαναληθώ η πρόσκληση. Η πόρτα έκλεισε άδρόμω πίσω του.

— Ούφ! έκανε λαχανιασμένος.

Βρισκόταν σ' ένα μικρό, κομψό έπιπλωμένο γυάλι. Στον πάτο, έπάνω σε μια μικρή έταίρα, έπρηγε ένα μικρό άγαλμα του Χριστού. Τα κλειστά σκούρα δηνιορνογύσαν ένα γλυκό ήμίφως που ήταν πραγματική άνακομφισ για τα κουρασμένα μάτια του.

Άπότομα γύρισε προς την πόρτα. Μία γυναικεία σιλουέττα στέκταν άκίνητη, άκουμπισμένη στην τοίχη. Βαθμύδων τα μάτια του συνήλθαν στο ήμίφως.

Θέέ Παντοδύναμη! ψιθύρισε.

Τώρα διέκρινε τα χαρακτηριστικά της κοπέλλας που του είχε άνοίξει την πόρτα. Ήταν λευκή, και και δεν ήταν άλλη από την Ρουθ Κράνταλ.

— Στέτε... σ' είσαι, Τόμμ; έλεπε εκείνη με ήρεμο τόνο. Έπρεπε να το είχα μαντέψει.

— Όχι... δεν εινε δυνατόν... έπρωλλισε ο Τόμμ. Ρουθ, πώς βρέθηκες εδώ;...

— Ω, η παρουσία μου δεν έχει τίποτε το καταπληκτικό, του αποκρίθηκε, θρίκομαι στην Ιεραποστολή του πατέρα μου.

— Ήταν μοιραίο... έκανε ο Τόμμ χωρίς να ξέρη τί ακριβώς έννοουσε μ' αυτή την τελευταία λέξη. Ρουθ, πώς είσαι;...

— Τον διέκοψε με μια γρήγορη χειρονομία:

— Έδώ, προς το παρόν, δεν διατρέπεις τον παραμικρό κίνδυνο. Οι άνδρες του Λιού-Χό δεν θα τολμήσουν ποτέ να μπουν δια της βίας εδώ μέσα. Ο στρατηγός έχει έγνυμψει το άπαράσιστατο της άποστολής και όρκισθηκε να προστατεύη την ζωή των μελών της οικογενείας μας.

Ο πατέρας, θάλειπε, που εινε συγγρόνως και γιατρός, τον έσωσε πέρσι από βέβαιο θάνατο. Ο Λιού-Χό είχε τραυματισθί από τα θρόαγμα μιας βόμβας σου...

Τα λόγια της έβθαναν συγκυμμένα στ' αούτιά του.

— Είσαι μόνη; την ερώτησε.

— Ναι, ο πατέρας έφυγε γάες για το Σουάν-Φου, όπου οι καθολικοί Ιεραπόστολοι κινδυνεύουν να σφαγούν. Πήγε να τους σώσει...

Ο Τόμμ έκανε ένα διαστακτικό έθιμα προς το μέρος της.

— Ρουθ, ψιθύρισε, πές μου ότι δεν όνειρευόμαι... Τον έκύτταε μ' ένα θλιμμένο χαμόγελο.

— Όχι... δυστυχώς δεν εινε όνειρο... Σε τόσο έλα πρέπει να παραδοθής στον Λιού-Χό. Ο πατέρας δεν έχει το δικαίωμα να παρέχη άσυλο στους έχθρους του στρατηγού.

— Θα έρευνήσουν το σπίτι: ερώτησε ο Τόμμ.

— Όχι, άλλ' όταν ο πατέρας επιστρέψη αύριο...

— Α ύ ρ ο Ι έκανε ο Τόμμ με άνακούφιση κι' εύγλωσσούνη.

Εκείνη τη στιγμή ένα δυνατό χτύπημα άκούσθηκε στην πόρτα. Ο Τόμμ έσφιξε σπασμωδικά το πιστόλι του. Η Ρουθ τον έκύτταε με πελώρια μάτια, άκουμπώντας τα δάκρυά της στα γέλη της.

Πέρσι στο έπαλαιό διαμέτιο και μ' η το κουνήσε, άπ' εκεί διάταζε ψιθυριστά δείχνοντας μια πόρτα στο βάθος του γυάλι. Γρήγορα!

Ο Τόμμ ύπηκουσε.

Η Ρουθ άνοιξε την έξωπορτα. Δυό αξιωματικοί του Λιού-Χό έστέκοντο στην βεράντα. Και οι δυό ύπεκλήθησαν θάθωτα έμπρός στην κόρη του πατότορος.

— Μας συγγωρείτε για την ένόχληση, της έπεν ο γη-

ραιότερος σε κινεζική γλώσσα. Ο έξοχώτατος δόκτωρ έρίσκεται μέσα;

— Όχι... ο πατέρας μου θα επιστρέψη αύριο το μεσημέρι.

Ο έξοχώτατος συνταγματάρχης Ουίλσον μπήκε στο σπίτι σας από άλλων λεπτών. Θα ήταν δυνατόν να μιλήσουμε μαζί του;

— Αποόμια πολύ, άλλ' αυτή τη στιγμή ο συνταγματάρχης Ουίλσον άναπαύεται.

— Καταλαβαίνετε... ο έξοχώτατος δόκτωρ ύποσχέθηκε άπόλυτον ούδετέρητη. Η άβέτητος της ύποσχέσεώς του, θα μπορούσε να έγη δυσάρετες συνέπειες...

Ο πατέρας μου δεν θα άσπείρη την ύποσχέσή του, το έξερσε πολύ καλά. Ο συνταγματάρχης Ουίλσον, όμως, εινε συμπατριώτης μου. Έπιθύμω να τον φιλοξενήσω έστω και για μια μόνο νύχτα.

Οι δυό Κινέζοι ύπεκλήθησαν εκ νέου θάθωτα.

— Σεδόμεθα την έπιθυμία σας, όπως, άλλωστε σεδόμεθα την άναθεωρήν βράσι του έξοχώτατου πατέρα σας. Θα περιμένουμε την έπιστροφή του...

Η Ρουθ έκλεισε και άμαρπύρισε την πόρτα. Στο βάθος του γυάλι ξεπρόβλε ο Τόμμ.

— Ρουθ, είσαι βέβαιη;... θα έπιχειρήσουν να μ' άγματοποιήσουν έδώ με... ράπτει. Θα παροβώ άπό αόριο φυσικά, αν νομίζεις, όμως, ότι ύπάρχει φόθος να ελεθάλουν...

— Δεν θ' άκούσουμε ούτε καν την φωνή τους μεχως ότου φθάσει ο πατέρας μου, αύριο.

Τα μάτια του Τόμμ έλαμψαν σάν άναμμένα κάρβουνα μέσα στο μυσσοκόθο.

— Πάντως, είτε τώρα παραδοθώ, είτε αύριο, η ίδια τύχη με περιμένει, προετήρησε. Ίσως θα προτιμούσα να μ' μείνω εδώ όλη τη νύχτα... Είσαι μόνη και... καταλαβαίνεις... Πές μου την άλήθεια, Ρουθ!...

Η νέα άκούμπησε στον τοίχο' η τελευταία άναγύνειες του δειλινού, που γλυστορούσαν άνάμεσα από τα κλειστά σκούρα, φωτίσαν τα χρυσά μαλλιά της.

— Φαντάζεσαι, λοιπόν, ότι... μέχρις ότου φθάσει η άναποφεικτη στιγμή... μπορώ να σ' άφήσω να φύγης πάλι από κοντά μου;

Ο Τόμμ άπάντησε θετικά: ποθούσε να την άγκαλιάσει, να την φίλησει, να την σφίξη έπάνω στην καρδιά του. Έν τούτοις, κατάβησε να συγκρατηθώ.

— Ρουθ, ψιθύρισε, πιστεύω με, τρία δολοφονικά χρόνια τώρα δεν έγω έγγιγεις γυναίκα... τρία δολοφονικά χρόνια δεν έπαυσα ούτε στιγμή νάχη την γλυκειά μορφή σου έμπρός στα μάτια μου...

Τού χαμόγελουσε τρυφερά.

— Θα είσαι κουρασμένος και πεπιασμένος, του έλεπε.

Ο Τόμμ γέλασε.

— Κουρασμένος... όχι, δεν νοιώθω την παραμικρή κόωση, έδήλωσε. Θα έπνι, όμως, εύχαρίστως, ένα φλυτζάνι τσάι.

Ήταν τσάι καθισμένοι πλάι-πλάι στην μικρή κουζίνα.

Κατόπιν έπέστρεψαν στο γυάλι, όπου η Ρουθ άναψε το κινεζικό σφανάρι που κρεμόταν από το ταβάνι.

Ο Τόμμ είχε καθίσει σ' ένα χαμηλό ντιβάνι. «Ως έκείνη τη στιγμή δεν είχε τολμήσει να την έγνισι. Η Ρουθ πλησίασε με το άνόλοφο έθιμα της και έαπλώθηκε δίπλα του. Ο Τόμμ άπλωσε τελικά το χέρι του και της γάιδεψε τα μαλλιά. Εκείνη έκλεισε τα μάτια της.

— Τόμμ, διηγήσου μου πώς ήξερες ατά τα τρία χρόνια, ψιθύρισε.

— Ήταν ερωτικό έυγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

Στο Γενικό Άρχηγείο του Λιού-Χό, ο Τόμμ έγινε δεκτός με μεγάλες τιμές. Τον περίορισαν σε μια άναπαυστική έπιπλωμένη σκήνη, με δολοφονική διμορία ως φρουρά.

Σε λίγο η αλήγη στεφάνωσα με χρυσάφι και ρόδα τις κορυφογραμμές του Νάν-Σάν.

Μόλις άρχισε να φένη, ο Τόμμ έκάλεσε τον αξιωματικό που διοικούσε την διμορία.

— Πότε πρόκειται να τουφεκιθώ; ερώτησε.

— Μας συγγωρείτε πολύ, άλλα η έκτελεσι σας θ' άργύη μερικές ώρες, αποκρίθηκε ο αξιωματικός σε στάσι προσοχής. Ο στρατηγός μας διάταξε γενική παρέλαση των σωμάτων, για να παρακολουθήσουν όλοι τον τουφεκισμό. Η ημέρα κατά την όποια ο έξοχώτατος συνταγματάρχης Τόμμ Ουίλσον θα παύση να ζή, εινε μεγάλη ημέρα για μας.

— Σας εύχαριστώ. Θα ήθελα, όμως, πολύ να δω πρό της έκτελέσεώς μου τον στρατηγό Λιού-Χό. Θα είχατε, άρα γε, την καλσύνη να του έκφράσετε εκ μέρους μου αυτήν την έπιθυμία;

— Θα το θεωρήσω τιμή μου να φανώ χρήσιμος σόν ένξοχώτατο συνταγματάρχη!...

Σε λίγο ο αξιωματικός έπέστρεψε για να τον πληροφορήσει ότι ο κρατάτορας Λιού-Χό θα τον δεχόταν σε άκρόαση, άμέσως μετά το πρόγευμά του.

— Δεν φαντάζεμαι να τουφεκιθώ πρό της μεσημερίας, έπρωσσε.

Στις δέκα ακριβώς ο Τόμμ ώδηγήθηκε ύπό έπιβλήπτη συνοδείαν στο ένδισαίτημα του στρατηγού. Πίσω από ένα τραπέζι, σκεπασμένο με γάρας, καθόταν ένας καλοφτιαγμένος άνδρας με άραια γκρίνια μαλλιά, άριστοκρατικά χαρακτηριστικά και λαμπερά μάτια.

Ο Τόμμ έβρόντησε τα τακούνα του και χαίρεται στρατιωτικά.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

— Γειά σου, Ρουθ! έφώναζεν ο Τόμμ με εύθυμη φωνή. Θα με ξαναβρεις πολύ σύντομα...

ΕΞΩ ΤΟΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ. Η ΝΥΧΤΑ ΟΜΩΣ ΗΤΑΝ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ...

— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι, έξοχώτατε! τον διέκοψε ο Τόμμ. Σε λίγο πρόκειται να επιστρέψη ο άδισματότατος δόκτωρ Κράνταλ. Σας ίκετεω, λοιπόν, να μού έπιτρέψετε να συνομώσω μαζί του έπι μερικά λεπτά προς της έκτελέσεώς μου. Και σας δίνω τον λόγο της τιμής μου, ως τζέντλεμαν και ως στρατιώτης, να παρουσιασθώ για την έκτελεσι την ώρα που θα μού όρίσετε.

Ο Λιού-Χό έμεινε σκεπτικός μια στιγμή.

— Έστω, έλεπε τότε. Άν μπορώ ν' άρνηθώ, πού τόσο άόμοιας χάρις, σ' ένα τόσο γοιόνα πολεμιστή, μόλις φθάσει ο έξοχώτατος δόκτωρ Κράνταλ, ο άπισπιστής μου θα σε δηνήγησ στο σπίτι του, όπου θα έχετε το δικαίωμα να μείνετε μισή ώρα. Κατόπιν θα επανέλθετε έδώ, όπως ήθελετε.

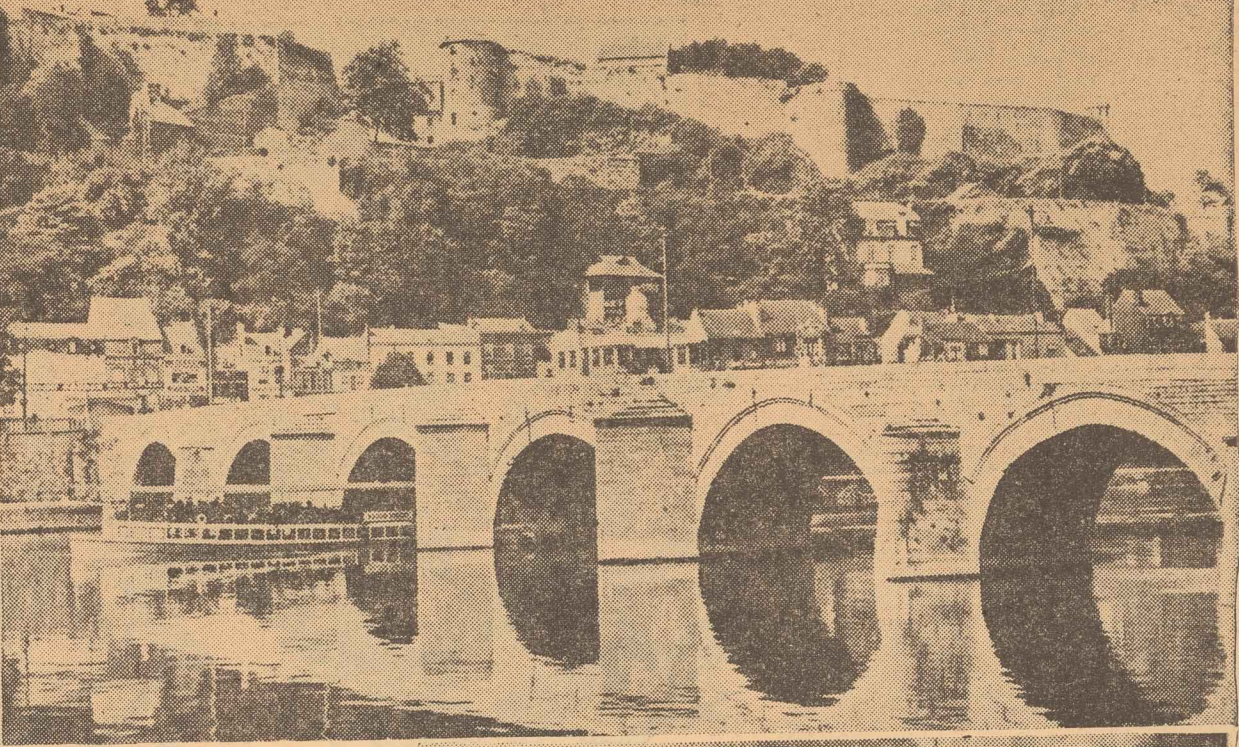
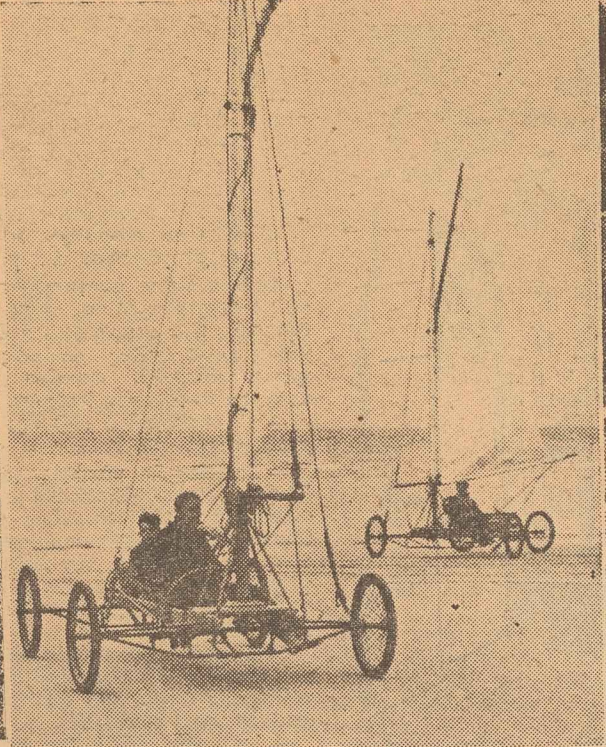
— Ήταν έξαιρετικά εύγενικό εκ μέρους σου να έλθετε να με άπογαρευτήσετε, έπεν ο Λιού-Χό.

— Έξοχώτατε, ήρθα να σας ζητήσω μια χάρι, έδήλωσε ο Τόμμ με ήρεμο τόνο.

Ο Λιού-Χό, όμως, είδε την άπγνωσμένη έλπιδα και την άγνώριδη έκπαια που έζωνόφριζαν τα μάτια του.

— Δεν φαντάζεσαι να μού ζητήσεις να σε έχαρίσω τη ζωή, έλεπε με κήπονα νευρικήτητα. Αυτό θα μού προένοιας έξαιρετική θλίψη, γιατί...

— Όχι

ΚΑΤΕΧΕΙ προνομίους μέσιν υπό τὸν ἥλιον. Ἐν τοῖσι, σὲ εὐθέσιν εἶνε κάποι τεσσάρων φορὲς μικρότερον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, 30.441 τετραγωνικά χιλιόμετρα, μὰς πληροφθοῦν ἡ γεωγραφία. Ἐχει, ὅμως, ἕνα περὶ ἑκατομμύριον περισσοτέρους κατοίκους ἀπὸ τὴν χώρα μας. Γὰρ τὴν ἀκρίθεια 8.200.000. Σὲ κάθε τετραγωνικὸ χιλιόμετρο ἀναλογεῖται 270 κάτοικοι, ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα στὴν αὐτὴ ἔκταση ἀναλογεῖται μόνο 55.

Γὰρ νὰ φθάσουμε στὸ Βέλγιο δὲν ἔχουμε φυσικὰ νὰ διανύσουμε ἀποστάσεις δεκάδων χιλιάδων χιλιομέτρων, ὅπως σὲ προηγούμενα ταξίδια μας. Μὲ τὸ ἀεροπλάνο τὸ ταξίδι εἶνε ὑπόθεσις μίᾳ ἡμέρας. Μὲ τὸν συνδυασμὸ τῶν ἄλλων συγκοινωνιακῶν μέσων, σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν μας ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, θὰ ποῦμε στὴν πιασφόρμ ἑνὸς ἐκ τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν τῶν Βρυξελλῶν.

Τὸ Βέλγιο εἶνε μικρὴ γῶρα. Μικρὴ, ὅμως, μόνο σὲ ἔκτασι. Γιατὶ στὶς σφαίρες τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας κατέχει πρωτεύουσαν θέσιν στὴν Εὐρώπῃ. Πιστὸς καθρέφτης τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Βελγίου, εἶνε τὸ συγκοινωνιακὸ τοῦ δικτύου πού θεωρεῖται ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ πυκνότερα, ἀν' ὅτι τὸ πυκνότερο, τοῦ κόσμου. Σκεφθῆτε ὅτι ἡ γῶρα αὕτη τῶν 30.441 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, ἔχει 10.330 χιλιόμετρα ἀστυνομικῶν ὁδῶν, 9.500 χιλιόμετρα σιδηροδρομικῶν γραμμῶν καὶ 1.673 χιλιόμετρα πλωτῶν διαύγων. Ἐπιπροσθέτως, εἶνε ἐφοδιασμένη μὲ 8.000 χιλιόμετρα τηλεγραφικῶν γραμμῶν καὶ διαθέτει 129 ραδιοηλεκτρικὰ σταθμοὺς.

Τὸ Βέλγιο διαίρεται σὲ ἔξι μεγάλες διοικητικὰς περιφέρειας ἢ νομούς: Ἀμβέρση, Βρασάνη, Δυτικὴ Φλάνδρα, Ἀνατολικὴ Φλάνδρα, Λιὲν, Λιέγη, Λιμβούργου, Λουξεμβούργου καὶ Ναμῦρ. Πρωτεύουσα τῆς Βρασάνης καὶ τοῦ κράτους ὁλοκλήρου εἶνε αἱ Βρυξελλαι, ἡ πρώτη, φυσικὰ, πόλις πού θὰ ἐπισκεφθῶμε.

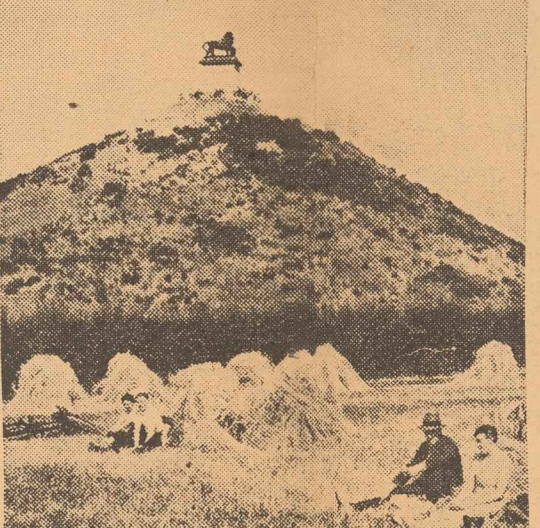
Αἱ Βρυξελλαι εὐρίσκονται στὸ κέντρο ἀκριβὲς τῆς γῶρας, εἶνε πραγματικὰ ἡ καρδιά τοῦ Βελγίου. Ἀπὸ τὴν ὁλοκράτη αὕτη πόλι ἐκκινεῖται ὅλες ἡ σιδηροδρομικὲς γραμμὲς, ὅλες ἡ διώρυγες, λίγες πόλεις στὸν κόσμῳ θὰ ὑποπόσαν νὰ ἐπιδείξουν τόσα μνημεῖα: τὸ Δημαρχεῖον πού ἀνηγέρθη τὸν 16ον αἰῶνα, ἡ μεσαιωνικὴ ἐκκλησίαι, τὸ Μουσεῖον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, τὰ βασιλικά Ἀνάκτορα, τὸ Μέγαρον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, εἶνε ὅλα πραγματικὰ ἀριστουργήματα ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο πού θαυμάζει κανεὶς στὶς Βρυξελλαι εἶνε πρωτίστως... ἡ δαντέλλαις τῆς, πού εἶνε πάντοτε ἀσύνκρουτες σὲ πρωτότυπον, σὲ κομωδία, σὲ ἀντιθέσιν καὶ σὲ λεπτότητα ἐκτέλεσας.

Ἡ δεύτερη πόλις τοῦ Βελγίου πού θὰ ἐπισκεφθῶμε εἶνε ἡ Ἀμβέρσα, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα λιμάνια τῆς Εὐρώπης, κέντρον τοῦ βελγικοῦ ἐμπορίου. Δέκα χιλιάδες ἀτμόπλοια συνολικοῦ ἐκπομπιστάτος 20 ἑκατομμυρίων τόνων, προσεγγίζουν κάθε χρόνῳ στὶς προκυμαῖες τῆς Ἀμβέρσης, ἡ ὁποία εἶνε λιμὴν ἐξαγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων ὅχι μόνον τοῦ Βελγίου, ἀλλὰ καὶ τῆς Βορείου Γαλλίας, τῆς Ἀλσατίας, τῆς Λωρραίνης, τῆς Ρηνανίας, τῆς Βεστροφλίας καὶ μεγάλου τμήματος τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. Διακόσιαι εἰκοσι ἀτμοπλοικὲς γραμμὲς συνδέουν τὴν Ἀμβέρσα μὲ ὅλα τὰ λιμάνια τοῦ κόσμου. Ἡ ἀποβάθρῃς τῆς εἶνε ἐφοδιασμένη μὲ 640 κολλοσιὰς ηλεκτρικὰς βαροῦλλας καὶ ἕνα αἰὸν χωρητικότητος ἐνὸς ἑκατομμυρίου στατήρων.

Στὴν Ἀμβέρσα φθάνουν τὰ προϊόντα τῆς πλουσιωτάτης ἀφρικανικῆς ἀποικίας τοῦ Βελγικοῦ Κογγό, πού εἶνε 80 φορές μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν μητροπόλιν καὶ πού ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχη τὴν πρώτη θέσιν στὴν παγκόσμιον παραγωγὴν ραβίου, μὲ ἔτησιαν ἐξαγωγὴν 60 γραμμῶν.

Μετὰ τὴν Ἀμβέρσα μὰς ἐπιβάλλεται, ἀφοῦ ἔτυχε νὰ ταξιδεύουμε καλοκαίρι στὸ Βέλγιο, νὰ ἐπισκεφθῶμε τὴν Ὁσάνδη, τὴν παράλι πόλι μὲ τίς ἀπέραντες πλάς, καὶ τὸ περίφημον καζίνο, τὸ κέντρο πα-

ραβερισμού ὅχι μόνον τῶν πλουσίων Βελγίων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν Λονδρέων, Βερολινέων καὶ Παριζιάνων.

Μετὰ τὴν Ὁσάνδη μποροῦμε ν' ἀρχίσουμε τὴν περιόδιαν μας στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Βελγίου, περνώντας ἀπὸ κάθε πόλι καὶ βασιλεύοντες τὸν βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν ὄργανισμὸν τῆς μικρῆς αὐτῆς γῶρας. Τὴν καταπληκτικὴν βιομηχανικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Βελγίου τὴν ἀντιλαμβάνει κυρίως στὴν κυριολεκτικὴν εὐλογημένη γῇ του. Ἡ φύσις τὸ προίκει μὲ ὑπέρφανον πλουσιώτατον σὲ κοιτῶματα γαιάνθρακος καὶ σιδήρου καὶ μὲ γῆ εὐφορώτατη. Τὰ τέσσαρα πέμπα τῆς συνολικῆς ἐκτάσεως τοῦ Βελγίου εἶνε καλλιεργημένα καὶ παράγουν σιτάρι, λιπὸν, κάρνη, καπνὸν, ῥώμη, κριθάρι, ἐξαιρετικῆς ποιότητος, καλαμπόκι, τεύτλα. Ἡ Φλάνδρα καὶ ἡ Βρασάνη εἶνε ἡ εὐφορώτερος ἐπαρχία.

Μεγάλη, ὅμως, ἀνάπτυξις ἔχει καὶ ἡ κτηνοτροφία. Περιζήτητοι σ' ὅλον τὸν κόσμῳ εἶνε οἱ γιγαντώσων ἵπποι βαρείας κλάσεως τῆς Φλάνδρας καὶ τῆς Βρασάνης. Γιγαντώσων ἐπίσης εἶνε καὶ τὰ πρόβατα, τὰ πολυεργα καὶ οἱ γοῦροι.

Διασχίζοντες τὸ Βέλγιο ἀπὸ τὴν Ὁσάνδη στὸ Λουξεμβούργον, περνοῦμε διαδοχικὰ ἀπὸ τὴν Βρυξέλλαν, τὴν Μαλιν, τὴν Γάνδη, τὸ Μόν, τὸ Σαρλερουά, τὴν Ναμῦρ καὶ τὴν Λιέγη.

Ἡ Βρυξέλλαν ἔχει διατηρήσει ἀνέπαφον τὸν μεσαιωνικὸν ἀρχιτεκτονικὸν χαρακτῆρα τῆς. Αὐτὸν ἐν τούτοις δὲν τὴν ἔχει ἐμποδίσαι νὰ ἐξελιχθῇ βιομηχανικὰ καὶ ἐμπορικῶς. Ὁνομαστὴ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπην εἶνε ἡ ὑφαντουργία τῆς.

Ἀπὸ τὴν Βρυξέλλαν περνοῦμε στὴν Γάνδη, τῆς ὁποίας τὰ ἐργοστάσια παράγουν τελειότατα ὑφαντουργικὰ μηχανήματα.

Ἡ Μαλιν συναγωνίζεται τὰς Βρυξελλαις στὴν παραγωγὴν δαντέλλων. Ταξιδεύοντες ἀπὸ τὴν τελευταία αὕτη πόλι πρὸς τὸ Μόν, περνοῦμε ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Βατερλώ, πού μὰς φέρνει ἐν τῷ αἵματι ἱστορικὰς ἀναμνήσεις. Ἐδῶ οἱ Ἀγγλοὶ τοῦ Οὐέλλινγκτον καὶ οἱ Πρώσοι τοῦ Μπλύχερ ἐτάσσαν τὰ φτερά τοῦ Ἀετοῦ, ἐδῶ συνετρίβη ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τοῦ Ναπολέοντος. Στὴν κορυφὴ ἑνὸς ὄψματος, ὁ Λέων τοῦ Βατερλώ διακινεῖ τὸ κοσμοϊστορικὸν γεγονός.

Τὸ Μόν, τὸ Σαρλερουά καὶ ἡ Λιέγη εἶνε κέντρα παραγωγῆς σιδήρου καὶ γαιάνθρακος. Σαρανταπέντε ὄψακται σκεπάζουν συνεχῶς μὲ μαύρα σύννεφα καπνοῦ τίς τοιαύτας πόλεις.

Στὴ Λιέγη εὐρίσκονται τὰ περίφημα ἐργοστάσια αὐτομάτων πιστολῶν. Ἐξαιρετικὰ ἀνεπτυγμένη εἶνε ἐπίσης καὶ ἡ βιομηχανία κρυστάλλων.

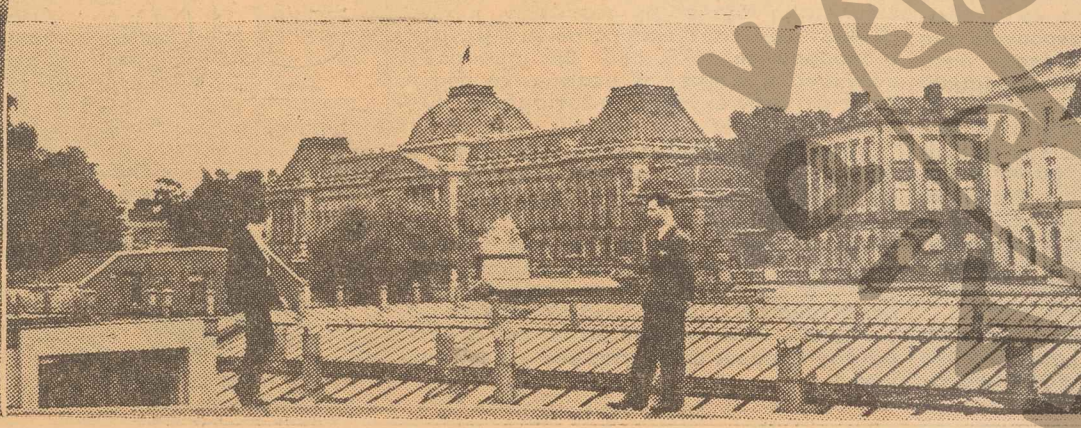
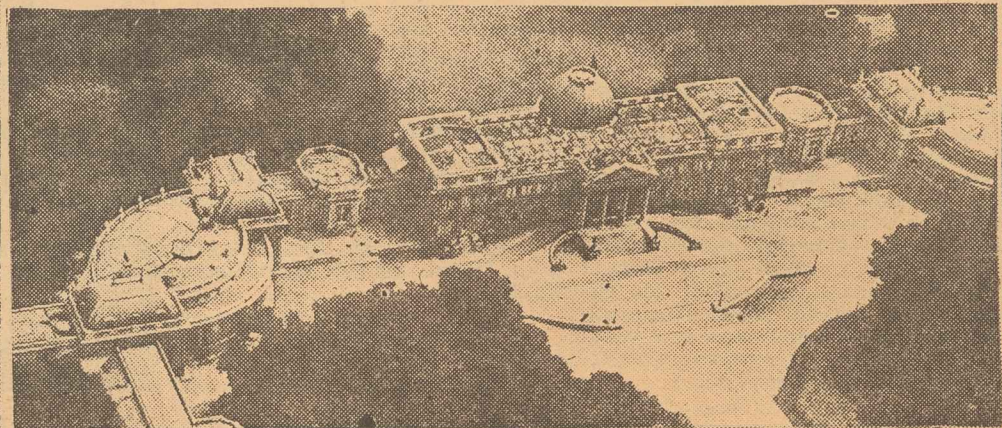
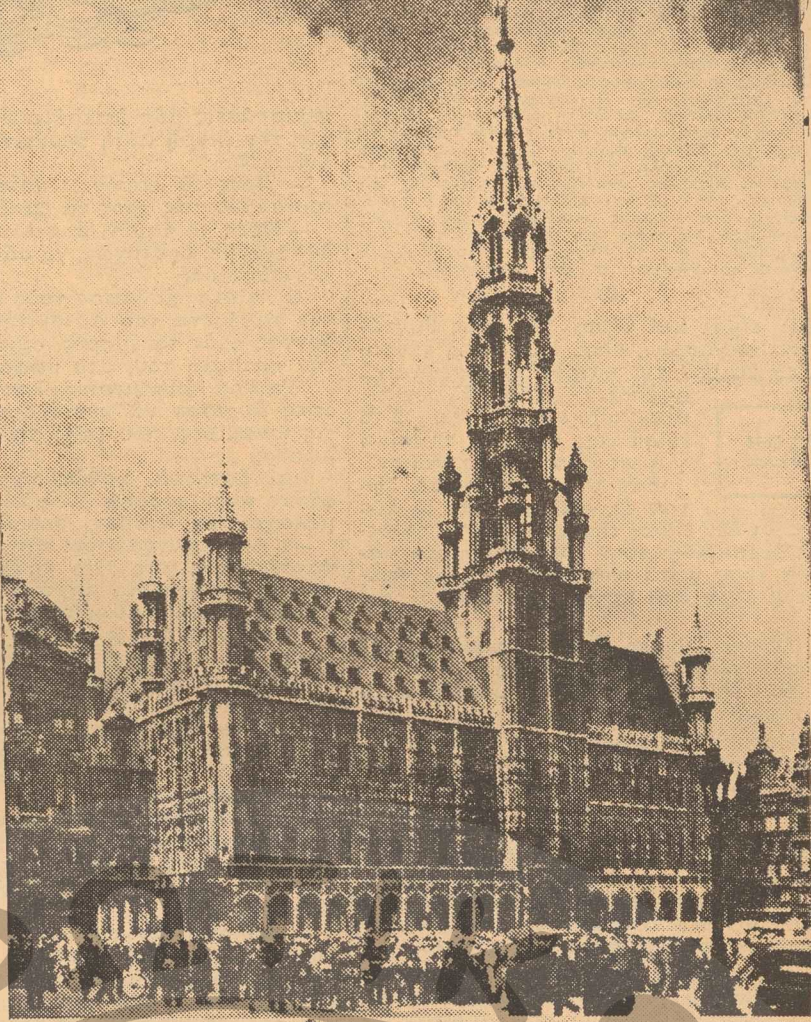
Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου μας, ἐντὼπιον μὰς προξένησε ἡ ἀνάσθησις, ἡ εὐθυμία καὶ, πρὸ παντός, ἡ καθαριότης τῶν Βελγίων, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ σημείου, μοιάζουν πολὺ μὲ τοὺς γερμανοὺς τῶν, τοὺς Ὁλλανδοὺς. Τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ὁτοχικότερον ἐργαστικὸν σπινθὲρ λάμπει πάντοτε ἀπὸ καθαριότητος.

Οἱ Βέλγοι δὲν ἀποτελοῦν ὁμοιογενὴ φύλη. Οἱ μισοὶ εἶνε γερμανικῆς καταγωγῆς καὶ οἱ ἄλλοι μισοὶ γαλλικῆς. Γὰρ νὰ εἰθεῖς ἀκριθέστεροι, διακρίνονται σὲ Φλαμανδοὺς καὶ σὲ Βαλλῶνους.

Οἱ πρότοι μιλοῦν τὴν φλαμανδικὴν γλῶσσαν πού εἶνε κράσιμα διαφόρων γερμανικῶν ἰδιωμάτων. Οἱ Βαλλῶνοι μιλοῦν τὴν γαλλικὴν. Καὶ οἱ μὲν ὅμως, καὶ οἱ δὲ, ἔχουν ἐξαιρετικὰ ἀνεπτυγμένον τὸ ἐθνικὸν αἰσθημα καὶ οἱ Φλαμανδοὶ αὐτονομισταὶ ὑπῆρξαν ἀνεκράν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε ἐλαγίστοι. Ἀλλ' ὅμως, Βαλλῶνους καὶ ὅλους τοὺς ἐνάμει ἡ αὐτὴ θρησκεία: Ὅλοι οἱ Βέλγοι εἶνε καθολικοὶ.

Πάντως προτὸ ἐγκαταλείψουμε τὸ Βέλγιο δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ἀναγνωρίσουμε πόσο αἰδίο εἶνε ὁ Μπωνταῖν, ὁ ὁποῖος, ἀγνωστον γιὰτὶ, κακολόγησε τόσο τοὺς Βέλγους, τοὺς ὁποῖους παρουσίαζε σὲ μιά σειρά ποιημάτων τοῦ ὡς ἀνθρώπου ἀγροίκου καὶ ἀέστου, πού μόνο ἀπὸ τὴν μύρσαν μποροῦν νὰ συγκινήθουν.

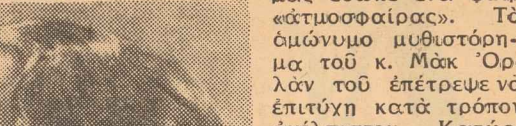
Οἱ Βέλγοι εἶνε θερμοὶ φιλέλληνες, λάτρεις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ θαυμασταὶ τῆς σημερινῆς. Συνεπῶς οὔτε ἀφῆται, οὔτε ἀγροῖκοι δὲν ἡμποροῦν νὰ εἶνε - γεγονός τὸ ὁποῖο διαπιστώνουμε ἁλῶστε μὲ τὰ μῦθια μας.

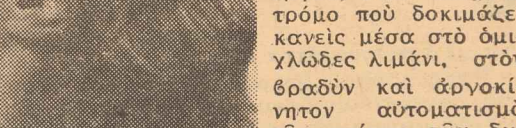

ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ

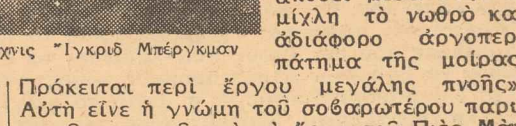
ποιότητα. Το «Και ντέ Μπρὺμ» εἶνε μιὰ
 ρεαλισσιὸν δυνατὴ καὶ ρωμαλέα ποὺ ἐ-
 ξαντλεῖ κατὰ τὸν ποῦ εὐτυχεῖ τρόπο ὅλε-
 ςις δυνατότητες τοῦ γιλιωτριμένου αὐτοῦ
 θέματος. Ὁ σκηνοθέτης κ. Μαρσέλ Καρνῆ

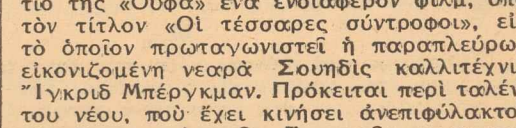
ανελπιστον. Κατωρ
θωσε να θρη τον ακου
βη ρυθμο που ταιρια
ζε στην πενθιμη και
αγωνιωδη δραστι το
εργου, στον διαχυτο

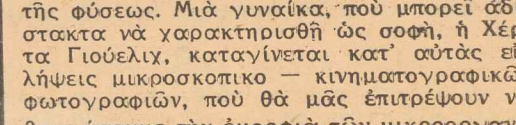
της μοίρας των δυστυχών πλασμάτων που ύπακουουν στις σκοτεινές δυνάμεις. Ο θεατής νομίζει ότι ακούει μέσα στην

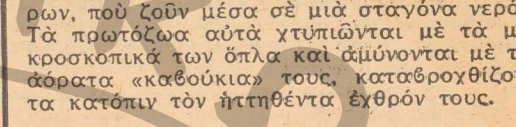
Ο γνωστός Γερμανός σκηνοθέτης Κάρολ Φραϊλίχ «εγύρισε» τελειοταίως στα στούντιο της Γαλλίας. Ο ίδιος έχει ήδη στήσει δύο μεγάλα έργα στην Ελλάδα, για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Ο Φραϊλίχ είναι ο πρώτος Γερμανός σκηνοθέτης που έχει στήσει έργο στην Ελλάδα. Ο ίδιος έχει στήσει δύο μεγάλα έργα στην Ελλάδα, για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Ο Φραϊλίχ είναι ο πρώτος Γερμανός σκηνοθέτης που έχει στήσει έργο στην Ελλάδα.

Χάρης στο μικροσκόπιο, ὁ ἄνθρωπος εἰς
χωρεῖ ὁλοένα καὶ θαυότερα στὰ μυστήρια

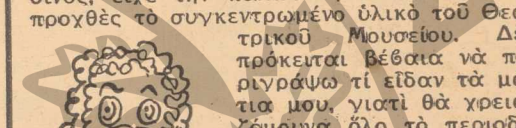
θαυμασμοί την ομορφίαν των μικροφύων
σμών, με τις περιέργες κινήσεις των, ι-
τούς άγώνας των για την επικράτησι, μ-
τούς έρωτας και με τὰ μίσση των. Θά είν-
πραγματικώς, πολύ ενδιαφέρουσα η παρο-
κολούθησι της ζωής χιλιάδων μονοκυτ-
τάρων.

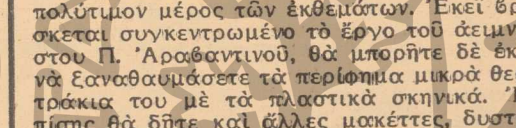
*

ΜΑΚΕΤΤΕΣ

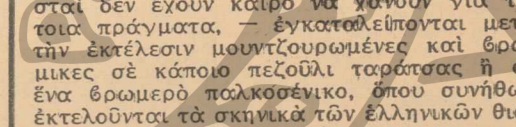
Ο πρόεδρος των συγγραφέων κ. Συναδινόπουλος είπε την καλωσύνη να μου δει

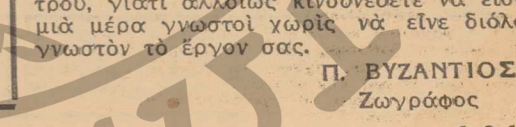
κό. Ένα όμως μέρος το υλικού με ενδιέφερε ιδιαίτερα: Πρόκειται για τις σκηνογραφικές κέττες. Στο Μουσείον Θεάτρου αποτελεί

ἡ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἀπεκρίθη·
 «ὦς οὐκ ὅσες θάπρετε. Γιατί; Γιατί σὺ
 Ἑλλὰδα ἢ περισσότερες μακέτες χάνο-
 ται. Ἀφοῦ τίς ἐγκρίνη ἢ τίς θαυμάσιον
 συγγραφεύς, ὁ θεατρὸν καὶ περικοί κο-
 πάρσοι τοῦ θιάσου, — γιατί οἱ πρωταγων

σων, ελλείψει έργακτηρίου.
 *Αγαπητοί συνάδελφοι, όσοι δουλέψα-
 στο θέατρο και έχετε κάποια κατοκτηρή-
 μένη μακέττα που είχε σχετική θεατρι-
 επίτυχία, στείλατέ την στο Μουσείο Θε-
 ατρικού Εργακτηρίου, συνδυάζοντας, γύρω

ACAD

ΡΥΘΜΟΣ

“Ένας αληθινός κατακλυσμός επιδείξεων ρυθμικής γυμναστικής, ρυθμικών ασκήσεων και πλαστικών χορών, παρατηρείται αυτόν τον μήνα στας Αθήνας. Είναι πολύ εύοιστον ότι κατά τα τελευταία χρόνια η σημασία του ρυθμού στην ψυχοφυσική ζωή της νεότητος άρχισε ν’ αναγνωρίζεται στην κατ’ έξοχην χώρα της ευρυθμίας, την Ελλάδα. Η ανάκηρυξις της δυνάμεως ή καλύτερα της παντοδυναμίας του ρυθμού στη συνολική έκδηλωσι της ζωής και πρὶν ἀπ’ όλα στην εκπαιδευτική ανάπτυξι της νεότητος, είναι ένας επιβαλλόμενος συγχρονισμός. Δεν πρόκειται πλέον εδώ περί αθλητισμού, ούτε περί γυμναστικής, ούτε περί φυσικής αγωγής. Πρόκειται περί ρυθμικής μουσικής διαπαιδαγωγήσεως, όπως την θέσπισε και την καθιέρωσε σὲ ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο ἔδω και ἑικοσιπέντε χρόνια, ένας ἐμπνευσμένος μουσικός παιδαγωγός και συνθέτης, ὁ Ζάκ Νταλκρόζ.

Ὁ Νταλκρόζ είναι ἀπὸ καιρὸ τώρα μιὰ παγκόσμια φαινομενία. Ὁ Εὐαγγελιστὴς ποὺ κηρύττει στίς πέντε ἡμετέρας ὅτι «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ ρυθμός». Τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ τοῦ νέου εὐγλωττοῦ ἀποστόλου, εἶχα τὴν τύχη νὰ τ’ ἀκούσω πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια στὸ Συνέδριον τοῦ Ρυθμοῦ στὸ Παρίσι, στὸ ὁποῖον προήδρευε ὁ ἴδιος ὁ Νταλκρόζ. Στὸ συνέδριον αὐτό, στὸ ὁποῖον εἶχαν συνέλθει τόσοι σημαντικοί ἀντιπρόσωποι, ἐπιστήμονες και καλλιτέχναι, ἀπ’ ὅλα τὰ ἔθνη, ἀκούσθηκαν πρωτοφανῆ γιὰ μᾶς τότε ἀνίδεους πράγματα. Ὁ ρυθμός ἐξετάσθηκε ὡς ὁ μεγαλύτερος συντελεστὴς και παράγων στὰ ἐδάφη τῆς φιλοσοφίας, τῆς παιδαγωγικῆς, τῆς μουσικῆς, μαζὶ μὲ τοὺς κοινοὺς νόμους τοῦ ποὺ διέπουν ὅλας τὰς ἐπιστήμας. Ὁ ρυθμός ὡς τὸ πρῶτιστον στοιχείον τῆς δημιουργίας — ρυθμοὶ τοῦ κόσμου, τῶν οὐρανίων σωμάτων — ρυθμοὶ ἀνθρώπων — ρυθμοὶ τῆς φύσεως — ρυθμοὶ μουσικοὶ — ὁ ρυθμός ὡς στοιχείον κανονίζον τοὺς βιολογικοὺς νόμους τῆς ζωῆς — ὁ ρυθμός ὡς θεραπευτικὸς παράγων εἰς τὴν ψυχοπαθολογίαν — ὁ ρυθμὸς πολὺτιμος συντελεστὴς τὴν ἐπαγγελματικὴν και βιομηχανικὴν ἐξέλιξι — ὁ ρυθμὸς στὰς πλαστικὰς τέχνας — ὁ ρυθμὸς στὴν ἐκπαίδευσιν και διαπαιδαγώγησιν τῶν τυφλῶν — ὁ ρόλος τοῦ ρυθμοῦ στὴ λύσιν τῶν παγκόσμιων προβλημάτων κ.τ.λ. Πρὶν ἀπ’ ὅλα ὅμως, κί’ ἐπάνω ἀπ’ ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα, ὁ ρυθμὸς παρουσιάσθηκε ἀπὸ κάθε πλευρὰ τῆς παιδαγωγικῆς του σημασίας. Ὁ Ζάκ Νταλκρόζ εἶνε ένας μεγάλος καλλιτέχνης πολιτογραφημένος στὴ Γαλλίαν. Κατάγεται ἀπὸ τὴ Ρωμανικὴ Ἑλβετία και ἡ ὑποβλητικώτατος μουσικὸς συνθέτης τοῦ παρούσιν ὁλοζώντανον τὰ τοπία τῆς ὡραίας του πατρίδας μὲ ἀπλότητα, ἐνέργεια και δύναμιν καταπληκτικὴν. Ἡ «Ποάσινες Ἀλπεῖς», οἱ «Πευκῶνες», ἡ «Χιονοθύελλες» (Avalanches), ἡ «Χλόη», «Οἱ Γέροι», «Ὁ Ἀργαλειός», οἱ «Χορευτικοὶ ρυθμοὶ και καπρίσις», τὰ «Ποιμενικά» καθὼς και τὰ γνωστὰ σ’ ὅλην τὴν Εὐρώπην τραγούδια του, εἶνε μουσικὲς σελίδες γεμάτες ἐμπνευσι, ρυθμομητισμὸν και εὐκρίνειαν ποὺ ἐνθουσιάζουν και συ-

κινούν τὸν κάθε ἀκροατή. Μὰ τὸ μεγάλο ἰδεῶδες τοῦ ἐμπνευσμένου αὐτοῦ συνθέτου, εἶνε ἡ ρυθμικὴ ἐπικράτησις στὴν κάθε ἐκδήλωσι τῆς ζωῆς και τῆς τέχνης. Ἡ συμβολὴ του στὴν ἐξέλιξι τῆς αἰσθητικῆς τοῦ χοροῦ εἶνε πολὺτιμη και ἀνυπολόγιστη. Μὲ τὰ ρυθμικὰ κηρύγματα τῆς σχολῆς τοῦ Νταλκρόζ, ὁ χορὸς ἀπέκτησε νέες ἐνότητες ἐκφραστικῆς τέχνης και τὴν ἀπόλυτη ὁμοιογένειαν τῶν τριῶν μεγάλων στοιχείων ποὺ τὸν ἀπαρτίζουν — πλαστικῶν, μουσικῶν και ζωγραφικῶν, στὴ συνολικὴ διήκουσα γραμμὴ τοῦ ὅφους. Ἐτσι σήμερον ὁ χορὸς, εἶνε ἡ ὕψιστη ἐκφράσις τοῦ ρυθμοῦ τοῦ σώματος, ἀλλὰ και τῶν ρυθμῶν τῶν ἰδεῶν και τῶν ψυχικῶν συναισθημάτων. Εἶνε ἡ ποίησις τῆς κινήσεως ποὺ δημιουργεῖ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἀπὸ τὴν πρῶτόγονη ἀκόμα ἐκφάνσι τῆς ὥς τις πλέον ἐκλεπτυσμένης ἐκδηλώσεως τῆς ἐξελιγμένης τέχνης τῶν ἡμερῶν μας. Ὁ Νταλκρόζ, ὅπως και ὁ μεγάλος γλύπτης Ρορνέν, και ἡ Ἰσαδώρα Ντούγκαν, θεωροῦν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ὡς ἕνα θεσπέσιον ὄργανον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ καλλιτέχνης νορεῦτης πορεῖ ν’ ἀποσπᾷ ὅλων τῶν ἐκφράσεων τὰς δυνατότητας. Γιὰ νὰ φθάσῃ ὅμως τὸ σκοπὸ τοῦ ἔχει πρῶτιστον ἀνάγκη τῆς ρυθμικῆς μουσικῆς ποὺ μεταμορφώνει κάθε ὁρμέφυτη αἴθησιν σὲ ἀποκρυσταλλωμένο συναίσθημα, περνώντας ἀπὸ ὅλες τις συγκινητικὰς διαβαθμίσεις τῶν ἀποχρώσεων τῆς ἐκφράσεως.

Ἐκτός ὅμως τοῦ Νταλκρόζ, τοῖς ἀκόμη μεγάλοι κηρυκεῖς και ἀναμορφωταὶ τῆς ρυθμικῆς ψυχοφυσικῆς αγωγῆς, συναντῶνται μὲ τὸν ἴδιον θεμεριώδη ζήλον στὰ ἴδια ἐδάφη: ὁ Γάλλος Ἑμπέρ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναγάγει σὲ δόγμα τὴν ρυθμικὴν αγωγήν ἐφαρμοσμένην σὲ ὅλες τις συνθήκες τῆς ὁμαλῆς φυσιολογικῆς ζωῆς, ὁ Σουηδὸς Λίγκ, ποὺ ζήτησε νὰ ὑποτάξῃ τὴν συνισταμένην τῶν νευρικῶν και τῶν μυϊκῶν δυνάμεων ὅσες ἀναπτύσσονται μὲ τὴν ρυθμικὴν, στίς δυνάμεις τῆς σκέψεως και τῆς ψυχικῆς εὐσυνκίνησις, και ὁ αἰσθητικὸς συγγραφεὺς Jean d’ Udine, ποὺ ἀπαρνήθηκε τὸ λαμπρὸ φιλολογικὸν τοῦ στάδιον γιὰ ν’ ἀφιερωθῇ ἀποκλειστικὰ στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ρυθμικοῦ ἰδεώδους. Ἡ μουσικοπλαστικὴ συμμετρία, τὸ θαυμαστὸ ὄλυκ ποὺ παρέχει ἡ ἀνθρώπινη κορμοστασία μὲ τις ἀντιθέσεις τῶν γραμμῶν, τις ἁρμονικὰς ἀντιδράσεις τῶν κινήσεων, και ὅλο τὸν πλοῦτον τῶν «συνεργειῶν» ποὺ παρουσιάζει, ἀπασχολοῦν ἐντατικὰ τὸν δημιουργικὸν αὐτὸν καλλιτέχνην σὲ ἐντελὼς νέες κατευθύνσεις ποὺ θὰ ἱσορροπήσουν στὴν ἐντέλεια ὅλες τις ἀσθόρμητες δυναμικότητες, μαζὶ μὲ τις φυσικὰς, τις ἠθικὰς, τις ἐνστικτώδεις, ὅσο και τις λογικευμένες δυνάμεις τοῦ ἀτόμου.

Ἐτσι ὅλες ἡ ἐπιστημονικὲς, καλλιτεχνικὲς κί’ αἰσθητικὲς θεωρίες περὶ ρυθμικῆς, ξεκινώντας ἀπὸ διαφορετικούς δρόμους, καταλήγουν στὰ ἴδια φαινὰ συμπεράσματα: γιὰ νὰ φθάσωμε στὴν ἱσορροπία τῶν ὁργανικῶν δυνάμεων, πρέπει ἀπὸ τὴν τρυφερώτερη ἡλικία νὰ συνθηθώμε τὸν ὁργανισμόν στὴν ἐλευθερίαν κί’ ἁρμονικὴν κυκλοφορίαν τῶν διαφόρων ρευμάτων τῆς σκέψεως, τῶν ὑποσυν-

γείδητων ἐνστικτῶν, και τῶν ἐνσυνείδητων θελήσεων, τῶν φυσικῶν και πνευματικῶν ρυθμῶν, τῶν ὁποίων τὸ σύνολον εἶνε αὐτὴ ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ ἀτόμου. Ποτὲ στὸ μέλλον ὁ πνευματικὸς ἀνθρώπος δ’ ἐν πρέπει νὰ ξεχωρίζῃ ἀπὸ τὸν φυσικόν. Γιατί ἕνας ἐνιαῖος ρυθμὸς και μιὰ ἐνδομυχὴ ἐνότης θὰ διέπῃ τις σωματικὰς κινήσεις και τὰ ὄργανα τῆς σκέψεως. Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως και τῆς δράσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐνότητητα τῶν πνευματικῶν και τῶν σωματικῶν ρυθμῶν. Ἡ ἐνότης αὐτὴ θὰ διακρίνῃ τὸν ἀκέραιον ὁργανισμόν, τοῦ ὁποίου ὅλες ἡ ἐκδηλώσεις εἶνε ἀπόλυτα ἱσορροπημένες.

Ἡ ρυθμικὴ εἶνε ὁ μεγαλύτερος συντελεστὴς τῆς ὁμορφίας στὴν πλήρη ὁλοκλήρωσι τῆς. Δεν πρόκειται ἔδω γιὰ τὴν ἀσάλευτη ἀκτινοβολία τῶν ἀρχαίων μαρμάρων. Πρόκειται γιὰ τὸν ζωντανὸν παῖδαν τῶν ὡραίων κορμιῶν, ποὺ δημιουργοῦν μὲ τὸν κραδασμὸν τους, μὲ τις νευρώδεις κινήσεις τους, μὲ τις εὐγλωττες καμπύλες τους, — ὅλ’ αὐτὰ συντονισμένα μὲ τὴν μουσικὴν, — αὐτὸ τὸν ὕμνον τῆς ζωῆς στὴν κυριόμορφον τῆς ἐκδηλώσεως. Ἡ ρυθμικὴ γυμναστικὴ δὲν ἔχει τίποτε τὸ μηχανικὸν και τὸ ἀπρόσωπον. Εἶνε μιὰ ὡραία τέχνη ποὺ πηγάει κατ’ εὐθείαν ἀπὸ τὴν ἐμπνευσι τοῦ ἐμφυατοῦ καλλιτέχνη, ὑποταγμένη στὰ μέτρα τῆς μουσικῆς, ὅπως ἕνα ποίημα ὑποτάσσεται στίς ρίμες, τοὺς στίχους και τις στροφές του. Καὶ ὅπως ἡ ρυθμικὴ τοῦ στίχου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ φύσιν τῆς ἰδέας και τῆς ἐμπνεύσεως, ἔτσι και ὁ ρυθμικὸς χορὸς πρέπει νὰ πηγάῃ ἀπὸ τὴν ὅλως πηγαία φαντασία τῆς φύσεως πειθαρχημένης στὴν τέχνη. Ὁ ρυθμικὸς χορὸς εἶνε ἐκφραστικὸς κί’ ἐμπνευσμένος ἐξίσου μὲ τὴν μουσικὴν ποὺ τὸν κατευθύνει. Εἶνε μιὰ πλαστικὴ και ρυθμικὴ ψυχονομία γεμάτη χαρακτηριστὰ και ἐκφράσι. Τis δημιουργεῖ αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ ζωὴ. Τὸ ρυθμικὸν σύνολον ἀνυψώνει τις μονάδες, τις ἀναπτερώνει μ’ ἕναν ὑπέρτατον δυνατό παλμὸν ἐκφράσεως και μεταγυρίζει τὴν ἔντονη ζωικὴ χαρὰ τῆς δημιουργίας. Ὁ ρυθμικὸς χορὸς διακρίνεται γιὰ τὴ δύναμιν τῆς φραστικῆς του. Ἡ πλαστικὴ κίνησις τοῦ σώματος σ’ αὐτὸν μιλεῖ μιὰ ὑπέροχον γλῶσσα ἰσότητιν και ἰσοδύναμιν τῆς μουσικῆς. Εἶνε μιὰ ὁλοζώντανη παλλομένη συμφωνία σωμάτων ποὺ δοιοῦνται μὲ τοὺς ἴδιους ἐνιαῖους ρυθμούς, σὲ ξεχωριστὰς ὁμάδες ὅπως ἡ ὁμάδες τῶν ὁργάνων τῆς ὀρχήστρας. Τὰ πλαστικὰ θέματα ἐκθέτονται κί’ ἀναπτύσσονται σὲ φράσεις, ἀνταποδόσεις, παραλλαγές ἐλεύθερες, ἐμπνευσμένες, πολύρρυθμες, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς μουσικῆς, ἡ ὁποία συμπράττει μὲ τὴν ρυθμικὴν τῶν σωμάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐμπνέεται και παίρνει τὴ ζωὴ τῆς. Στὸς ρυθμικοὺς χοροὺς ἡ παντοδυναμία τῶν πρῶτιστων στοιχείων τῆς δημιουργίας ἐκδηλώνεται σ’ ὅλην τὴν ἔδω.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ

